

RICHARD VOLKMANN:

DE ORACULIS SIBYLLINIS DISSERTATIO.
SUPPLEMENTUM EDITIONIS A FRIEDLIEBIO
EXHIBITAE.

F H I
80

D E

ORACULIS SIBYLLINIS

DISSERTATIO

SUPPLEMENTUM EDITIONIS A FRIEDLIEBIO EXHIBITAE.

卷之三

清江先生集

清江先生集

19/451 ✓

f
h
i
80

D E

ORACULIS SIBYLLINIS

DISSERTATIO

SUPPLEMENTUM EDITIONIS A FRIEDLIEBIO EXHIBITAE.

SCRIPSIT

RICARDUS VOLKMANN

PHIL. DR. SEM. PHIL. REG. HAL. SOC.

LIPSIAE

T. O. W E I G E L.

1853.

ONVOCNS ALBAPNNS

DISSEMINATIO

Symptomatis datur, & exponit invenientia

TRINITATIS

WILHELMUS GUTTMAYER

1600. 1601. 1602.

ALBAPNNS. 1603.

1604. 1605. 1606.

1607. 1608. 1609.

Oraculorum corpus, quod Sibyllarum nomine inscriptum hodie circumfertur, cum in eo argumento versetur, quod ad theologos magis, quam philologos pertineat, criticorum ingenia parum exercuit, immo fere prorsus neglectum et paene obliteratum jacuit. Etenim praeter Alexandrum neminem novi philologum, qui de Sibyllinis edendis bene meruerit. Nam priores editores, si fortasse Opsopoeum exceperis, in recensendo oraculorum textu admodum tumultuarie processerunt, et interpretis officio mediocriter functi sunt. Primus autem Alexander, ejus oraculorum recognitio, anno 1841 Parisiis prodiit, subsidiis criticis satis idoneis instructus, eam Sibyllinorum paravit editionem, quam non una tantum ex parte laudabilem dixeris. Nam codicum auctoritate accurate perpensa, textum innumeris vitiis purgavit, lacunas aut recte indicavit, aut ingeniose explevit, notas addidit doctas et copiosas, in quibus multa de elocutione oraculorum et ratione metrica huc illuc notata invenias. Quapropter valde dolendum est, quod cum primus tantum huius editionis prodierit tomus, etiamnunc nova eorum oraculorum recognitio desideratur, quae Angelus Maius ann. 1817 et 1828 ex Ambrosionae bibliothecae tenebris ad lucem reduxit: praeterea excursus desunt, quos „de graecitate et metrica Sibyllina“ se in secundo volume additurum esse Alexander promiserat. Iam ecce novam accepimus Friedliebii editionem, vel potius recensionem, ad novas et accuratas codicium collationes institutam, praetextis prolegomenis illustratam et versione germanica instructam. Ac de singulorum quidem oraculorum origine et aetate post Bleekium in ephemeride theologica Berolinensi, accurate et diligentissime Friedliebii disputavit, integrum apparatus criticum in commentariis exhibuit, sed de elocutione ac rebus grammaticis et metricis fere nihil dedit, nisi parvas quasdam annotationes in prolegomenis latentes. Nos igitur, quoniam persuasum habemus, ex

accurata de rebus metricis expositione, etiam ad rem criticam aliquem fructum esse redundaturum, jam enim certum est parum auxillii in emendandis Sibyllinis a libris scriptis, plurimum e conjectura esse pertendum, gratum fore censuimus viris doctis et antiquarum litterarum curiosis, si aliquot observationes interim proponerentur a nobis, illus trandis oraculis non prorsus inutiles.

§. 1.

DE CAESURIS ET VERSIBUS ἈΙΜΕΤΡΟΙΣ.

Elaborandis versibus parum operae navasse carminum Sibyllinorum auctores jam Suidas et Patres, qui eorum fecere mentionem monuerunt (Cf. Alex. prolegg. pg. LV): eamque rerum metricarum negligentiam, tam Sibyllinorum quam reliquorum oraculorum communem fuisse e Luciani lepidissimo Iove tragico, c. 6 et e Plutarchi libello cui nomen est *περὶ τοῦ μηχανισμοῦ ἡμετέρα τὴν Ηὐθίαν* discimus. Et subtiliora quidem poetarum Alexandrinorum de versu heroico pracepta in his carminibus frustra circumspici, ipsa eorum lectio vel obiter instituta, satis unumquemque docere potest. Sed aliud est versus componere non artificiose, aliud contra omnia fere metricorum pracepta peccare et versus formare adeo cludos et vitiosos, ut ne recitari quidem possint. Quorum cum in posterioribus potissimum oraculorum libris maximus inveniatur numerus, quaestiones oriuntur non facilimae judicatu, altera, utrum ipsis Sibyllistis quos dicunt, an ineptis librariis imputanda sint haec vitia, altera quae cum priore arte conjuncta est, utrum emendanda sint vel sine ulla codicum auctoritate, necne. Nam vero cum certum sit, Sibyllistas a carminum Homericorum lectione alienos non fuisse, immo in elocutione fere totos ab Homero pendere et Hesiodo, mirum esset, nisi in metrica quoque ratione eorundem poetarum vestigia pressissent. Vitia autem, quibus oraculorum versus foedissime turbantur, maximam partem circa caesuram, hiatum et productionem brevium syllabarum in arsi factam versantur. Quapropter sic procedendum esse censeo, ut primum antiquissima examinentur oracula, quae virorum doctorum consensu usque ad Ptolemaeorum actatem referuntur, et leges inquirantur et rationes, quas eorum auctores his in rebus secuti sint. Nam legibus semel inventis facillima erit vitiorum, si quae legibus illis contraria videntur, emendatio.

Itaque initium faciendum est a fragmentis a Theophilo contra Autolycum II, 36 servatis et oraculorum libro tertio. Et in caesuris quidem eorum auctores a poetarum Alexandrinorum usu leviter recesserunt. Itaque in his quoque versibus primarium locum obtinuit caesura post

tertium trochaicum facta, eaque cum semiseptenaria plerumque aliisque conjuncta: secundum semiquinaria cum semiseptenaria: simiquinaria per se fere nunquam posita est, nisi alia sequente caesura post quartum dactylum, quam tetrapodium bucolicam metri dicunt: semiseptenariam solam rarissime invenias. Has autem leges praecunte Callimacho, Apollonius Rhodium, Aratum, Nicandrum aliosque poetas didactici carminis ante Nonnum in universum observasse, facile unusquisque sibi persuadebit, qui eorum carminibus accuratius paullulum animum advertere velit. Et de Nicandro quidem dictum est in dissertatione de Nicandri Colophonii vita et scriptis p. 24. Ad Callimachum quod attinet, in hymno in Iovem, qui 96 versibus constat, caesuram trochaicam habent 66 versus, semiquinariam cum semiseptenaria 13, simiquinariam cum bucolica 16, solam semiquinariam unicus versus, nempe v. 58. Reliquorum poetarum usum prima uniuscuiusque versuum centuria probabo. Itaque apud Apollonium Rhodium trochaicam habent 60 versus, semquin. c. semspt. 16, semquin. c. buc. 23, semquin. solam unicus versus, v. 75. Apud Aratum, troch. 50, semq. c. semspt. 26, semq. c. buc. 23, semquin. solam unicus versus, v. 40. In Manethonianis, troch. 57, semq. c. semspt. 32, semq. c. buc. 7, semspt. solam 3 (v. 34. 85. 87.), semq. solam unicus versus, v. 56. Apud Maximum, troch. 66, semq. c. semspt. 14, semq. c. buc. 19, semspt. solam unicus versus, v. 12. Apud Cynegeticorum auctorem, troch. 62, semq. c. semspt. 21, semq. c. buc. 14, semq. solam tres versus (v. 42. 70. 73.). Apud Oppianum denique in Halieuticis, troch. 69, semq. c. semspt. 16, semq. c. buc. 14, semspt. solam unicus versus (v. 72). Fere easdem leges etiam antiquus Sibyllista secutus est. Itaque in fragmentorum et tertii libri versibus 784, undecies tantum caesuram semiseptenariam solam inveni, v. 1. 38. 167. 185. 189. 329. 480. 636. 706. 709. 758. 760. Horum igitur oraculorum auctores etiamsi subtiliora Alexandrinorum pracepta de caesuris post secundum et tertium dactylum, de spondeorum usu et trochaica versuum clausula neglexerint, tamen apertum est, versus elumbes et omni numero destitutos nunquam formasse, neque formare unquam aut potuisse, aut voluisse. Cuiusmodi sunt hi, quos quemadmodum emendandos esse censuerim, infra scriptum est. V. 37:

Ἄλ γένος αίμοχαρες, δόλιον, κακὸν, ἀσεβέων τε

ψευδῶν ἡ δηγλώσσων καὶ κακογένων ἀνθρώπων

legi potest: *ψευδῶν δηγλώσσων ἀνθρώπων ἡ κακογένων*, nam καὶ abest a praestantioribus libris. V. 123:

Ἀγηήτηρ τε καὶ Ἐστίη ἐντλόκαμός τε Λιώνη,

cum in Codd. F L R τε καὶ post Ἐστίη sequatur, legendum puto:

Ἀγηήτηρ, Ἐστίη ἐντλόκαμός τε Λιώνη.

V. 128: οὐνεά τοι πρέσβιτος τ' ἦν γε καὶ εἶδος ἄριστος, lege
οὐνεά τοι πρέσβιτος ἦν τε καὶ εἶδος ἄριστος.

V. 134: Θήλεα δὲ ζῶντ' εἴων οἱ παρὰ μητρὶ τρέφεσθαι, lege
αὐταρά Θήλεα ζῶντ' εἴων παρὰ μητρὶ τρέφεσθαι,
nam si deest in Codd. L R.

V. 208: Ἔστι πόλις [Ασίης] κατὰ χθονὸς εὐρυάγνια,
ad auctoritatem codd. F L R exhibuit Friedliebii, addito Ασίης tam
metri causa, quam propter universum verborum contextum. Sed non
omitū debet τε ante κατὰ, quod iidem codices, in quibus post πόλις
scriptum est τε καὶ, suppeditant. Ceterum de legitima brevis syllabae
productione in caesura semiternaria infra dicetur. V. 316 pessime cor-
ruptum:

φοιμαῖα γάρ διελέσσεται διὰ μέσου σετο
legendum puto: φοιμαῖαι γάρ σου διελέσσονται διὰ μέσουν. V. 437.
correxit Alexander. V. 475:

Θρῆνες ἀχροβύζοι ἀναστήσονται ἀν' Άιμον
Alexander correxit ἀπὸ Βύζαντος, sed I. δ' Αχροβύζαντος, id quod
Friedliebii iam in versione vernacula expressit. V. 589:

Πήλινα, μιλτόχριστα, ζωογραφίας τυποειδεῖς
omittitur a Clem. Alex. qui totum locum citavit Protr. p. 60. Alia cor-
reptae vocalis ante ζ exempla, praeterquam in nominibus propriis, raro
in Sibyllinis inveni, et quoniam codd. F L R post μιλτόχριστα, —
τῇ καὶ inserunt, puto posteriorem hujus versus partem deperiisse, ζωογρ.
τυπ., quod nihil est nisi vocabuli μιλτόχριστα glossa, librariorum su-
tilitate temere in textum illato.

Porro neque magis ea versuum genera ferenda sunt, quae aut
syllaba vel toto pede metrum excedunt, aut misserime decurtata sunt,
velut III, 1 qui quemadmodum emendandus sit, nescio. III, 2 quo in
versu σε non modo uncinis includi, sed prorsus deleri debebat, quo-
niam in praestantioribus codicibus deest. V. 47:

Εἰς ἐν ἴθύνονσα, τότε δὴ βασιλεῖα μεγιστῇ
Quoniam ἴθύνονσα epitritum quartum, non primum exhibit, una brevi
abundat. Codex autem Pr (editio Betuleji) cum διθύνονσα habeat, for-
tasse legendum est

εἰς ἐν δ' ἴθύνονσα, τότ' ἀν βασιλεῖα μεγιστα
nam ἀν cum indicativo futuri cojunctum, ut aliquid futurum esse con-
fidentius significetur, etiam poetis Alexandrinis frequens est cf. Wellauer.
ad Apoll. Rhod. I, 416. Ceterum v. 48 post γαρέται virgula inter-
pungendum est. Βασιλεῖα autem metri causa dedi, sive de compluri-
bus regnis sermonem fieri, sive poetico et Sibyllistarum more pluralem
numerum pro singulari positum esse dicis. V. 302:

Αθάνατός Φ', ὅτι οἱ ναὸν Θεοῦ μέγαν ἔξαλάπαξεν
tollī potest sine ullo enuntiati detimento μέγαν, quod plane abundat.
Praesiat tamen scriptura codicis Pr:

ἀθάνατός Φ', ὅτι θεοῦ ναὸν μέγαν ἔξαλάπαξεν.

Hanc enim synizesin Homericam Sibyllistae non vitaverunt, cf. III, 70. (ubi vero, ne versus sine caesura maneat, ad auctoritatem codd. F G L R οὐκοφ' ὅλως θεοῦ εἰσίκουσαν legendum videtur) III, 762 ubi θεῷ monosyllabum est. Quin adeo Attica synizesis in θεῷ admissa est I, 122. 433. Sed I, 56 vocabula αὐτὸς θεὸς recte jam Castalio transposuit. V. 344 emendavit Alexander. V. 511 praeunte Castalione post δώσεις inserendum est καπόν. V. 537:

λούλετος δ' ἄρα ξυγὸς ἔσσεται Ἑλλάδη πάσῃ

I. δ' ἄρ τει, nam ἄρα, quod Alexander dedit, ferri non potest. Criticus dactyli lorum obtinuit v. 405 ubi delendum est τε quod in optimis libris deesse videtur. V. 511 jam Castalio recte τν expunxit. V. 82 Verba prorsus ametra, χαθάπτερ βιβλίον εἴλεται, profecta videntur a librario qui notissimum psalmorum locum in margine adscripsit. Nam aliam olim hujus versus clausulam fuisse, collatis VIII, 233 et 413 admodum verisimile videtur. Interdum palimbacchius vitoise pro dactylo positus est. Et v. 45 quidem recte corredit Alexander. V. 336 pro ἡγεμόνων τε φθοράν I. καὶ φθοράν ἡγεμόνων, nam correptum esse α in φθοράν nemo mirabitur, quoniam iambica hujus vocabuli a φθ incipientis mensura versui heroico contraria est. V. 403 pro ἀέραον leg. ἀέραον coll. I, 185 et v. 404 ἄιστον non πανάιστον, quae vox nihil est, coll. I, 186. V. 487:

Καὶ Στενῶν χάλκειος ὑλάγμασι, καὶ σὺ, Κόρυθε,
vitiōsus est, nam in ὑλαγμα antepenultima corripitur, cf. Cyneget. II,
456. Sed lege χάλκειος, quod in Codd. A R L est, formam Sibyllistis
admodum frequentem. V. 510 pro πορφέοντι I. πορφέοντι quod a
negligente librario perperam lectum esse apparet. Tres versus, quibus
legitima caesura deest, verborum transpositione sanandi sunt. De v.
70 dictum est. V. 529:

πᾶσαν ὕβριν πάσχοντας δεινήν· ζούν ἔστιν ἀντοῖς

I. δεινήν πάσχοντας. V. 571:

Οσσα μόνος βουλεύεται οὐκ ἀτέλευτα Θεός γε

I. οσσα Θεός γε μόνος βουλεύεται οὐκ ἀτέλευτα
de quo versus exitu testantur codd. L R. Atque βουλεύεται habent
optimi libri.

Hos autem versus, quorum medelam tam facili semper ratione invenimus, librariorum culpae imputandos esse, quis est qui neget? Idem de aliis quoque statuendum mihi videtur, etiam si eorum corruptela non

tam in aperto posita est, velut v. 167. 225. 242. 345. 346. V. 782 praeferenda videtur scriptura codicum F L R ἐσσεῖται δὲ γέ, sine zeta. Sed in his diutius desudare, tempus et oleum perdere est. Transeamus igitur ad aliam quaestionem, quae est de brevium syllabarum productione per arsin facta.

§. 2.

DE BREVUM SYLLABARUM PRODUCTIONE IN CAESURIS.

Brevium syllabarum per arsin sive ictum quem dicunt productarum, tanta in hoc libro est multitudo, ut primo quidem aspectu, eam a mero Sibyllistae arbitrio pendere et in unaquaque versus sede concessam esse aliquis censeat. Sed in his caute procedendum est.

Itaque primum Alexandri observationem quae est de ν ἐφελκυστι-
ζο̄ notamus, prolegg. pg. LVIII: dicit autem addi post ε et ι hanc litteram ad brevium syllabarum productionem in thesi: in arsi post ε, non semper post ι: quod nempe veteribus librariis minus egere hoc adiumento videretur ι natura anceps, quam ε natura breve, cum insuper ipsa caesurae vi utrumque iam satis productum haberi posset. Etenim haec observatio nec rationi conveniens est, neque vera, quia codices saepissime etiam in arsi post ε litteram ν omittunt, ed addunt interdum ubi minime necessaria est, immo numerum foede turbat. Porro maxima ipsorum codicis in his est varietas, quorum A B imprimis Pr fere ubique ν finale accurate ponunt, reliqui omittunt. Et nos quidem hac in re librariorum negligentiae non obtemperandum esse censemus, et ubique ν litteram esse restituendam. Quod si cui minus probatur, ubique saltem restitui debebat, si quae in codicibus eius extant vestigia, velut I. 353. II. 50. 295. III. 178. 234. 249. 257. 262. 493. 518. 520. 641. 715. 768. 792. 794. V. 114. 183. 217. 382 (ubi secundum ea quae de formarum a πτ pro simplice π incipientium apud poetas Alexandrinos usu nuper Otto Schneiderus disputavit, e codd. A et Pr scribendum est Σίρεσιν πολεμιζεται). 388. 416. 503 aliisque in locis innumeris quos omnes enumerare non attinet. Hanc autem ν finalis omissionem e mera librariorum sutilitate fluxisse, inde quoque probatur, quod in versuum clausula fere semper recte positum est. Constat enim apud poetas epicos addi in versuum fine ν ἐφελκυστικόν, ubicumque in initio sequentis versus vocalis posita sit, nulla interpunktionis ratione habita, de quo recte Arminius Koechly contra Hermannum disputavit in prolegg. in Quintum Smyrnaeum. Hanc autem legem, si paucos ultimorum librorum versus excipias; diligentissime Sibyllistae observaverunt. Cf. enim III. 106. 136. 146. 156. 162. 165. 173. 208.

220. 228. 238. 244. 253. 254. 255. 284. 289. 291 rell. In his igitur certas leges secutos esse Sibyllinorum auctores cum manifestum sit, eandem legum observantiam etiam in reliquis brevium syllabarum productionibus inveniri non mirabimur.

Nempe omnes breves syllabae arses vi producuntur in versuum caesuris. Ac de semiquinaria quidem cf. III, 6. 75. 90. 213 (quamquam hoc in versu conjunctio θ' post εὐσεβέστιν deesse non potest). 254. 285. 466 (sed lege ποιλυθρύλλητον δέ τ'). 691. 700. 732. 770. De semiseptenaria cf. III, 39. 74. 173. 397. 420. 512 (sed cod. B pro Γὶγ habet ἄμαγω, itaque legendum puto: αἰαὶ σοι Μαγὸν, ἄμα Γὶγ, καὶ πᾶσιν ἑρξῆς). 550 (sed τ' particulam post σέβας suppeditare videntur codd. F L R). 560. 747. De semiteraria cf. III, 33. 60 (sed transponi possunt verba: δότεντα θέλον) 137. 183 (ubi vero collato I, 392 legendum videtur πτῶμ' δταν ἀρχωντα). 331 (sed veram scripturam πτολέμου habet cod. Pr). 536 (sed I. οῖσονατι δ'). 551 (sed recipiendum e codd. F L R ἔστιν ἔτη). 579 (sed θόσα habent F L R). 726 (sed legi potest τέρψωμεν θ'). Praeterea semel tantum in alia versus sede brevis syllaba recte producta est, nempe v. 466 τε κεραῖζει, quod auctoritate Homeri in πέλεκον, πελεκάνω tuncatur. Contra reliqui versus, ubi brevis syllaba in alia sede producta est, emendandi sunt. Frg. II, 31 legi potest ἀ δή πάσχιστ' ἀγορεύειν. III, 327 qui versus duplice vitio laborat:

Καὶ κατ' ἀνάγνων πάντες ὑπεύσεοθε τὸ ὅλεθρον
I. ἐλέσονται. V. 342:

αἴτανδροι πεσόνται· ἐν Ἀσσίδῃ μὲν Υασσός,

legendum censeo: lv. Ασσίδῃ [γῆ] μὲν Υασσός. Ceterum notandum est in oraculis Sibyllinis ubique legi Ασσίς, Ασσίδος, Ασσίδῃ per geminatam litteram σ. Apud antiquiores epicos Ασίς penultimam habet productam et per unum σ scribitur, cf. Nackium ad Choerilum p. 115 atque sic olim etiam in Sibyllinis oraculis scriptum fuisse appareat e varia codicum scriptura III, 354. IV, 71. 79. V, 443. 466. VIII, 72. 154. IX, 205. Et saepe quidem librarii in vocabulorum prosodia parum versati in eo peccaverunt, quod ad producendam syllabam quae ipsis brevis videbatur, etiamsi longa erat, litteras sine ulla necessitate geminarent. Sic φναὸς male pro φναὸς legitur, de quo Jacobs. dixit in Anthol. Palat. 60. in Achill. Tat. 747. Seidler. in Eur. El. 485. Ερντης pro Ερνές cf. Hermann. praef. Soph. Antig. p. XIX sqq. ζωνίσσαλος pro ζωνίσαλος v. Stoll. in Antim. frg. p. 105 et quae de nominibus in ησὰς ot ησὰς disputaverunt Unger. Paradox. Theban. p. 111. Oberck. Aglaoph. p. 410. 599. Porro III, 266 et 800 corredit

Alexander, et produci praeterea breves syllabas in vocalem exeuntes ante sequentem liquidam vel *o* vix opus est quod notetur.

Contra pessima brevis syllabae productio in thesi, qua sit ut trochaeus spondei locum obtineat, ferri neutiquam potest. Itaque III, 260

'Hè, λαθὲν βροτοὺς, πάσῃ δίκῃ ἐξαπολεῖται
retinenda erat cum Alexandro scripture cod. Pr. Θυητούς. —

§. 3.

DE HIATU.

Etiam hiatum varia genera latissime in oraculis Sibyllinis patent. Quorum duo legitima sunt et frequentissima non solum Homero et Hesiodo, sed Alexandrinis quoque poetis, etiamsi hi arctioribus interdum finibus eorum usum artificiose circumscriperunt: correptiones dico longarum vocalium ante vocalem dactylorum in thesibus, et hiatum dactylorum in arsi. Contra vitiosi sunt hiatus et legentium aures moleste percutiunt, quoties brevis vocalis ante vocalem legitur, vel longa seu diphthongus in thesi spondei.

Sed in prima thesi dactylorum vitiosum hiatum Sibyllista admisit, primum ante ea vocabula, quae olim digammate utebantur, velut III, 61 *τὰ ἐκαστα*. Dein, quia permulta vocabula, quae Homeri aetate digammate instructa fuisse constat, etiam per spiritum asperum incipiunt (*ἄλις, ἄλωνται, ἀνδάνω, ἡ, ἔδρα, ἐκάς, ἐκαστος, ἐκηλος, ἐκητη, ἐκνηος, ἐκών, ἐκλίσσω, ἐννυμι, ἐσπερος, ἥδης, ἥκτη, οἱ all.*) hanc licentiam Sibyllista ad omnia vocabula aspirata transtulit, velut: III, 59: *λιθίνοις τε, ἵν*. v. 92: *μεγάλοιο ὅταν*. v. 144: *παριοῦσα, ὅθεν*. v. 240: *οὐδὲ ὅρον*. v. 461: *γαῖα ὑδωρ*. v. 643: *ἄταροι δὲ ἀπαγετες*. Huc accedit interdum vorabulum *ἵματ*, quod tamen saepissime in codicibus spiritum asperum habere pro leni, Alexander monuit prolegg. p. LVI. Denique concessus est hiatus, quoties vocales aliqua interpunctione dirimuntur, velut III, 672:

Χειρὸς ἀπ' ἀθανάτῳ. Άπουρανόθεν δὲ πεσοῦνται
et v. 809:

Οἰσχρομανῆς προλιποῦσα, ἐς Ἑλλάδα πεμπόμενον πῦρ.

V. 466 corruptus est et si praeterea versus exstant, ubi in codicibus omne corruptelae vestigium evanuit, etiam horum culpa in librarios cadit et depravatum librorum statum, neque vero in ipsos carminum auctores. Huc autem pertinent v. 256: *εἰς τὸ ὅρος*. v. 301: *Βαθυλῶντι* *ἴμησατο ἄλγεα λυγά*. v. 373: *πᾶσα ἀπ' οὐρανοῦ*. v. 476: *δὲ ἀποιμώζασα*, quamquam vel in his versibus aliquantum hiatus per caesuram plerunque excusatur.

Etiam in secunda dactylorum thesi sub eisdem fere legibus vitiosus hiatus in oraculis ferendus est. Nam digamma habes v. 824: ἐνί σίγῳ, spiritum v. 113: οὔνετα οἱ, v. 141: τοῦνετα οἱ, v. 192: βασιληΐδα ἡς, v. 311: ἀπὸ αἴματος, v. 553: κακὰ ἡγεμόνευσαν, interpunctionem v. 10: βαίνετε, ἀθανάτου. v. 16: ἔορτα, ἀτὰ, v. 159: ἔγειραστο· εἶτα. v. 341: χάσματα, ἥδε. v. 504: πολυώδυνε, εἰς σέ περ. Accedit v. 301: λιμήσατο ἄλγεα. v. 360: τὰ οὐρανόθεν. v. 563: κῆδεα ἔσται. Corrupti videntur v. 399. 489. 778. At v. 3:

παῦσον βαίνων με· πέλμητα γὰρ ἔνδοθι ἦτορ
legi potest: ἔνδοθεν quod in oraculis quoque interdum intus significat.
cf. V. 433: τίς σε βροτῶν ἐπόθησε; τίς ἔνδοθεν οὐ χαλεπαίνει. V. 227:
οὐδὲ τὰ Χαλδαιῶν τὰ προμάντια ἀστρολογοῦσιν,
codd. F L R habent προμάντεια, itaque legendum fortasse προμάντει
ἀστρολογοῦσιν. V. 295:

Ἡνίκα δή μον θυμὸς ἐπαύσατο ἔνθεον ὕμον
I. ἔτανσε τὸν.

Denique in thesi spondaica hiatus ferri non potest, nisi tertio et quarto pede post *zai*, et in quarto quidem post interpunctionem plerumque. Cf. v. 45. 87. 151. 204. 233. 258. 598. 800. Accedit v. 519:

ἐπιτέμηψε ἔθνεσι πληρήν

ubi excusandus est hiatus propter digamma et caesuram bucolicam. Propter interpunctionem ferri posset v. 361:

ἔτιψε, ἐξ δὲ γαῖης πάλιν οὐρανὸν εἰς ἀνεγείρει
nisi praeferenda esset scriptura F L R:

ἔτιψε δ', ἐξ δὲ γαῖης πάλιν πτλ.

V. 674: ἔσονται μεγάλαι, λάμπουσαι εἰς μέσον ἀνδρῶν

I. ἔσονται μεγάλαι, λάμπουσαι ἐς μέσον ἀνθρώπων.

§. 4.

DE ORACULORUM VITIOSA PROSODIA.

Peccare autem Sibyllas circa ancipes plurimarum syllabarum, dum in iis concessa a metricis licentia praeter modum abutantur: peccare in diphthongis et nominum proprium quantitate, iam Alexander momuit in praefatione editionis pg. LV. Atque haec vera sunt. Nempe in mediis vocabulis omnis diphthongus et vocalis longa ante vocalem pro metri necessitate corripi potest, nulla sermonis epicis in his omnibus accuratioris ratione habita. De nominibus propriis non opus est dicere. At prioris generis in hac antiquiore oraculorum parte, modico numero existant exempla, velut ἀλαλαγμὸς v. 694, ἀείρουσι v. 591, ἀσεβέων v. 36 flagitante ipsa vocabuli longitudine. Sic ἀθάνατος, ἀῖδιος, ἀέραος

quod etiam Sibyllina habent, ἀπονέοτο, ἀνέφελος, ἀποκέσηστιν aliaque multa apud Homerum et Hesiodum sunt obvia, cf. Spitzner. de versu heroico p. 73. 599. Praeterea φαμάκοντις v. 225, sed corruptus est hic versus, μεσημβρία v. 26 qui saepe recurrit; exstat etiam in Anthol. Planud. 369. τύχωσι v. 634. χριταὶ v. 781. Contra v. 127:

Kai ὁ ἔχοντας βασιλῆα Κρόνον πάντων βασιλεύειν
et in ἔχοντας prave corripiter. Sed ὁ plane abundant et legendum est
ζάχοντας. Nam frequentur in oraculis inveniuntur crasis: οὐδὲ Frg. II,
30. οὐδὲ Frg. II, 33. οὐδὲ Frg. II, 14. 51. οὐδὲ III, 629. 772. 794.
ζέν v. 250. οὐτὸς v. 399. κάστησαν v. 499. κέροιξαν v. 500. οὐδὲ
v. 596. τοῦντες Frg. II, 43. III, 141. 330. 500. κέγητηρα Frg. I, 6.
Frg. II, 31 l. κάσιστ' cf. supra. Sic ζάχενη, ζάχοδος et ζάτι apud
poetas Atticos inveniuntur. Frg. II, 23 vitiosam Theophili scripturam
ζαὶ ιστήσια φάσῃ Alexander ita emendavit, ut αἴσθησιν ἀγαιοῖτι
scriberet. Friedliebii dedit χ' αἴσθησιν ἀγαιοῖτι. Sed at in ζαὶ per
elisionem tolli non potest, saltem non apud poetam Alexandrinum, nam
unicum huius rei apud Diog. Laert. IV, 9. 66 exstat exemplum v. Meinekium
Exerc. Athen. I p. 52, itaque scribendum erat aut τ' αἴσθησιν,
aut ζάσθησιν. Sed acquiescendum erat in emendatione Alexandri.

§. 5.

DE HEROICO ANTIQUIORUM ORACULORUM VERSU IN UNIVERSUM ET DE ELOCUTIONE.

Iam vero, ut disputationis summam paucis comprehendamus, apparet Sibyllinorum auctores, qui Ptolemaei actate floruerunt a severiore ratione, quam reliqui poetae Alexandrini in elaborandis versibus anxie secuti sunt, recessisse et rediisse potius ad simplicitatem Homericam. Itaque et hiatum admirerunt saepissime et brevium syllabarum productionem in caesuris, quam Homero quoque frequentem esse, satis constat. Cf. Hermann. Orph. pg. 697. Geppert. de carm. Homer. origine II, p. 4. 599. Correptiones Atticas ubi vis invenias. Crasis et synesis duriora exempla non vitata sunt. At haec omnia consulto a Sibyllista ita facta esse censeo, ut affectata illa simplicitate legentium oculis fuens offunderetur, et ipsius carmina subditicia maiorem inde antiquitatis speciem acciperent.

Atque eandem fere rationem etiam in elocutione, quae multum a docto et elegante poetarum Alexandrinorum colore abest, secutus esse Sibyllista mihi videtur. Primum enim maximus apud eum vocabulorum numerus exstat, quorum recentem originem statim agnoscimus, cum

apud Polybium tantum, Diodorum, Strabonem, Plutarchum, Appianum aut recentiores poetas inveniantur. Huc autem pertinent: ἀβροχής, ἀδούλωτος, αἴμοχαρής, ἀράστητος, ἄμμιγα, ἀπλάντητος, αὐτογενῆς (Frg. I. 17 nam de Aesch. Suppl. v. 8 dubitatur et alia huius vocabuli eo in loco est significatio), ἄρθραρτος, ἄψευστος, βασίλειον pro βασιλείᾳ, βροχὴ, γαισός (vel potius γαῖσος v. Aread. p. 75) γαλῆ felis, γνώστης (Moeris pg. 116: γνωστῆρας ὡς Ξενοφῶν, τοὺς γνωστὰς), δολόφων, ἔγγαστριμένος, εἰδωλολατρὸς, ἐκνήρω, ἐκριζόν (Frg. II. 21 l. ἐκριζοῦσθε), ἐπαοιδός, εὔπλωτος, εὐρωστος, ζεστός, θεόπλαστος, κακοπερδής, καρπίζω, κληρονομέω τι (v. Phrynic., p. 129), κτίστης (immo κτιστής), λάθοιον, λιθοξόος, διμβέων τι pluvia aliquid irrigo, πνηδόεις, φέμιθοιαι, φομφαία, σαρκοβόρος, στιθίζωτος, συλεών, συναγωνιάω, ταρσοὶ αἰαῖ, τυποειδῆς, τῦφος superbia, ὑπέρμαχος, ἕψητες (Nicander) ἕψώ, φωστήρ, χωνεύω, ψευδογραφέων τινά (v. 430 scribendo aliquem decipio) ψευδογράφος, ψευδόπλαστος. Alia praeterea vocabula apud Anthologiae tantum poetas redeunt, velut ἀλιτηρῆς, θεότευκτος, παγγενέτειρα (παγγενέτης et παγγενέτωρ in Orphicis exstant), πετεεινὸς pro πετεεινός, πολυώδνος, φλογόεις, aut Orphica in memoriam vocant, velut: καθοδηγοὶ III. 195. Orph. II. 8, 8. καρποδότειρα v. 280. Orph. II. 43, 9. οἰστρομανῆς v. 809. Orph. II. 50, 14 (Nonn. Dionys. I. 282. X. 36. XVIII. 59). παγγενέτης v. 550. Orph. II. 20, 5. 73, 2. ψυχοτροφέοιαι. v. 8. coll. ψυχοτρόφος Orph. II. 16, 3. 38, 22. Etiam versus 624—625

Ἄλλὰ σὺ μὴ μέλλων, βροτὲ ποικιλόμητε κακόφρον,

ἄλλὰ λιπὼν πλοῦτον, στρέψας Θεὸν ἰλάσκοιο

citantur ex Orpheo desumpti a Clem. Alex. Protr. pg. 64 hunc in modum:

Ἄλλὰ σὺ μὴ μέλλων, βροτὲ ποικιλόμητε κακόφρον,

ἄλλὰ παλίμπλαγκτος στρέψας, Θεὸν ἰλάσκοιο.

quare nolle *παλίμπλαγκτος* contra codicem auctoritatem in textum oraculorum recepissent editores, ed ipse de quo mireris Friedliebius, qui aliis in locis tam anxie codicium scripturae vel maxime depravatae adhaesit. Bleekii autem sententia, quam Friedliebius amplexus est, auctorem horum carminum Indaeum fuisse Alexandrinum, iis confirmatur vocabulis quae oraculis cum Alexandrina versione LXX Interpretum, Iosepho, Philone et Novo Testamento communia sunt: ἀμαρτωλός, διγλωσσος fraudulentus, δωδεκάφυλος, ἔξολοθρεύω, πατενατὶ (nam apud Platonem Charm. p. 155 D. leg. κατέναντα v. Astium in lexico s. v.), δλοκαρπόω, προσοχθίζω, σκορπισμὸς, σχισμὴ, τετραγράμματος, φάγομαι de qua futuri forma Lobeckium adeas in Phryn. pg. 327. His denique accedit magna vocabulorum copia, quae aut se-

mel tantum aut primum in his oraculis leguntur et novo modo formata sunt. Sunt autem haec: ἀγλαοφαρῆς, ἀδιψητος, ἀειφατος, αἰσχοί-
βιος, ἀκτερής, ἀλλοδικής, ἀνασταχύω, ἀνηροστή, ἀποθωρήσσω (v.
455: ὑβριν ἀειπελίην ιδίην ἀποθωρήξουσι, nisi haec forte corrupta
sunt, et leg. ἀποθωρήσουσι) ἀρσενικός, ἀστοφίη (v. 542 nam alia
hujus vocabuli est notio apud. Maneth. IV, 585), ἀχάλαζος, βαρφα-
φόθυμος, βασιλῆς τερπνος, γλυκυαδερκής, δισαιοφοτης, δολογήτῳ
ἴκλαθέω, ἔκχυμα, ἐκεσσυμένως (v. 510. redit apud Quintum I, 437
nisi recipienda est Rhodomanni emendatio, et Tzetz. Antehom. 170) ζω-
μός, θαλάσσειος, θειοποιέω, κακοβούλοσύνη, κακοφέρεταιρα (mas-
culinam formam κακοφέρεταιρα primus habet Apollonius Rhodius), κενεί-
φατος (v. 372 exspectamus saltem κενόφατος aut κενέόφατος ut κε-
νεόφρων) κενόχρωμος, ψλεψίγαμος (redit apud Nonnum Dionys. VIII,
60 et Script. eccles.) λαθρηιδή (v. 139, deest lexicis. λαθρίδιος ha-
bent Tryphiod. v. 225. 484. 633. Orph. Arg. 886.) λεπτοφολόπος, λι-
γυροθρόος, λυμήτης, μιλτόχρωμος, νυκτοφολοπίη, οίκήτειρα, οινο-
πόλος, ὄπη (v. 420 oculus, vel potius cavus oculorum orbis, quod
Alexandro poeticum videtur nec inelegans. Proprie ὄπη est pertugium;
recentioribus fenestra cf. Jacobs. in Achill. Tat. pg. 551.), πανεπόπτης,
πενιχρόμενοι, περινυδανέω, προμάντιον seu προμαντεῖον v. 257
pro προμάντευμα, προφέριστοι, πολνβάρβαρος, πολύνηστος (v. 343
si quidem probanda est haec Alexandri emendatio) πολύπλοντος (exstat
apud Tzetz. Chil. V, 537 aliosque deterioris aevi scriptores prosarios,
quos Hasius annotavit in Thes. Paris. s. v.), φυστήρ (v. 561 cf. Wernick.
in Tryphiodorum pg. 245), χρυσήεις, ψεύστειρα.

Verum haec vocabula, quae satis demonstrant auctorem horum car-
minum fuisse Hellenisticum quem dicunt, in delectu et proprietate ver-
borum non adeo curiosum, Homeri vocibus et formulis, adeoque totis
versibus mirum in modum mixta sunt. Et quominus hoc casui fortuito
tribuamus, (cum enim usque ad Nonni aetatem Homeri carmina pro
sermonis poetici fundamento fuerint, sane omnes carminum heroicorum
scriptores etiam e fonte Homericō hortulos suos irrigare debebant) varia
obstant argumenta. Ac primum quidem vocabulorum Homericorum mul-
titudo: deinde formae quaedam verborum rariores, quae nisi diligente
carminum Homericorum lectione instituta Sibyllista suum in usum con-
vertere non poterat (velut: ἔσαν v. 113 ex H. Ι, 438. Ζ, 244. 248.
λιτόμην v. 296. coll. Η, 47. ἐξέχεας v. 312 coll. Σ, 347. Ω, 799.
Ω, 436. δεδέξεται v. 351, coll. Ε, 238. τέξεται v. 381, coll. Τ, 99.
ὄλεσσει v. 533 coll. Μ, 250. β, 49. κεκλήσῃ coll. Γ, 138. ἡγεφέθορ-
ται). Obstant denique ipsa Sibyllae verba v. 424 de Homero vatici-
nantis:

γράψει τὰ κατ' Ήλιον, οὐ μὲν ἀληθῶς,
ἀλλὰ σαφῶς, ἔπεσιν γὰρ ἐμοῖς, μετρῶν δὲ πρατίσει·
ποῶτος γὰρ χειρεσσιν ἡμάς βίβλους ἀνανέλη.

Sibyllista enim, cum carmina sua tamquam antiquissima lectoribus proponere vellet, externis quoque venerandae antiquitatis testimonis ea exornare debuit, idque non solum mira illa versuum compositione conatus est, de qua diximus, sed ita quoque ut formulas et versus Homericos suis inferret, tamquam Melesigenes ipse haec exscripsisset. Et quoniam poetarum graecorum lectione non adeo imbutus erat, ut doctrinam quandam et artificiosam elocutionem, obscurioribus et reconditis glossis affluentem, reliquorum poetarum Alexandrinorum ad instar sibi formare posset, rustica illa et impudente ratione processit. Attamen quam bene nihilo secius haec fraus ipsi eiusque imitatoribus successerit, non solum Patres probant, qui bona fide Sibyllam ante Homerum valicinatam esse tradiderunt *), sed Canterus quoque **) et alii viri docti exemplo sunt, quibus aut ipsius Sibyllae verba aut Patrum Sanctorum auctoritas tantum imponeret, ut contra venerandam oraculorum antiquitatem pugnare, nefas et haereticum esse censerent. De hoc igitur inter Sibyllistam et reliquos poetas Alexandrinos convenit, quod fere toti in elocutione ab Homero utriusque pendent: sed Sibyllista Homerica avide undecunque arripuit, ut lectori fucum faceret, poetae Alexandrini ut studium et doctrinam ostentarent: eandemque ob causam factum esse censeo, ut vocabula Homerica in oraculis propriam et primariam notionem fere semper retinerent, quam doctos poetas toties immutasse et inflexisse constat. Neque rara vobacula vel ἄπεισι εἰρηνέα ex Homero apud Sibyllistam inveniuntur, saltem non de industria cumulata, quorum usus apud Callimachum, Apollonium, Aratum, Nicandrum, reconditae orationis amantissimos poetas, frequentissimus est. Homerica enim vocabula, quibus Sibyllista usus est, plana sunt omnia et in singulis Iliadis Odysseaeve libris, si pauca exceperis, fere ubique obvia, velut: ἀθέσφατος, ἄιστος, ἀλλότριος, ἀμβροτος, ἀσπετος, ἀστεροπή, βαθύδινης, βασιλῆς (v. 120: ἔχων βασιλῆδα τιμὴν cf. Il. Z, 193 et Hes. Theog, v. 462: ἔχοι βασιλῆδα τιμὴν), γενέθλη, γενετὴ, δαίμων, ἐλάω, ἐλωρ, ἐπαμύντωρ (v. 560. Od. π, 263) ἐπιβήτωρ, ἐπονηράιος, εὐδικίη, εὐποίητος, ἥγητωρ, θέσκελος, καγκαλάω (v. 88. cf. Il. K, 565), καταπρηνῆς, κελαρύζομαι, κενθμών, κορυστῆς, λόπη, οἰνωθεῖς, ὀλοὸς, πανυπέριατος, περικαλλῆς, πολυσπερῆς, σαόφρων,

*) Justin. cohort. c. 38. Clem. Alex. Prot. 4. Strom. VI, 5. Origenes contra Celsum V. p. 272, sed dubitauerit admodum. Cf. Tschirner. de pagan. interitu pg. 194. 599.

**) Canter. Varr. lectt. V, c. 17.

τέρμασ, ὑψιθρεμέτης, φερέαβιος, φύλοπις all. Formulas inveni Homericas: ἕγρὴ πέλευθα, μέροπας ἀνθρώπους, φῶτας ἀφηφίλους, νήπια τέκνα, πίονα μῆλα, ταύρους ζατρεφέας, βοῦς ἐφιμύκους, πῦρ μαλεφόρ, οἴδματα πόντου, τάρταρον ἡεροέντα, πόλεμοιο δυσηχέος, αἰθέρα ναιον, ἐπὶ χθονὶ ποντινθετείη, καταφθιμένων ἀνθρώπων, περιτελλομένων ἴνιαντῶν, ἀπὸ οὐρανοῦ ἀστερόεντος, εἰς ἄλλα δῖαν, καὶ ἵσσομένοισι πνεύσθαι, τὸ πανῆμα Frg. II. 44. A. 592. v. 31, σελήνη τε πλήθονσαν v. 21. Σ, 484, οὐρανόθεν πρὸ v. 256. Homericum est οὐρανόθι πρὸ, βαθυζώνους τε γυναικας v. 526. I. 594. γ, 154, ἐνι στήθεσσι νόημα v. 585, v, 330, Θεῶν ἔδωλα καμόντων v. 588. Homerus habet νεκρῶν εἴδωλα καμόντων. Porro v. 197:

τὶ πρῶτον, τὶ δὲ ἔπειτα, τὶ δὲ ὑστάτιον κακόν ἔσται
fluxit ex Od. i, 14: τὶ πρῶτον, τὶ δὲ ἔπειτα, τὶ δὲ ὑστάτιον καταλέξω.
V. 428: δύσσοις πολεμήμα ἔργα μέμηλε ex Il. B, 338: οἵσ οὐτὶ μέλι
πολεμήμα ἔργα. V. 562:

Ἄλλ᾽ ἄγε, καὶ μάθε τοῦτο, καὶ ἐν φρεσὶ κάτθεο σῆσιν
ex Il. A, 297: ἄλλο δέ τοι ἱρέω, σὺ δὲ ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῆσιν.
V. 647: αὐτὶ δὲ ἀσπαρτος καὶ ἀνήροτος ἔσται ἄπασα
ex Od. i, 123: ἄλλ᾽ οὐδὲ ἀσπαρτος καὶ ἀνήροτος ἥματα πάντα.
V. 669: τάδε δὲ ἔσσεται οὐκ ἀτέλεστα habet Hom. Il. A, 168: τὰ μὲν
ἔσσεται οὐκ ἀτέλεστα. V. 795:

σῆμα δέ σοι ἐρέω μάλ' ἀφιφραδές, ὅστε νοῆσαι
Il. Ψ, 326: σῆμα δέ τοι ἐρέω μάλ' ἀφιφραδές, οὐδὲ σε λέσει.
V. 821: ὅστε προφητεύειν με τὰ τ' ἵσσομενα, πρό τ' ἔόντα
petitus videtur ex Il. A, 70 ubi de Calehante sermo fit:

ὅς οὐδὴ τὰ τ' ἔόντα, τὰ τ' ἵσσομενα, πρό τ' ἔόντα.

Et sic alia multa, quae singula enumerare non altinet. At si alios auctores circumspicimus, e quorum lectione Sibyllista profecerit, pauci tantum in censem veniunt: nam nimis honorislicum Birgeri Thorlacii cum de omnibus Sibyllistis, tum te hoc antiquissimo iudicium est, opusec. acad. IV p. 327, qui Sibyllistas ingenio atque dictione, lectione Graecorum optimi temporis formata atque nutrita, ab ecclesiasticorum, initio et medio sec. II post Chr. natum, scriptorum vulgo secerni contendit. Sed primus est Hesiodus. Nam Hesiodea sunt: ὅρος ἡλίβατον, χρόνος περιτελλόμενος, ξείδωρος ἄροντα (Thorlac. I. I. pg. 332). ἀστρα τε λαμπτεόντα. ἐπιδέρκομαι v. 385 petitum ex Hesiodi Opp. v. 266. Etiam illud Hesiodeum est, quod Sibylla v. 476 vocabuli τοκεὺς singularē numerum usurpavit: etenim Homerus semper τοκῆς dixit. Porro v. 65:

ἡέλιον πυροέντα, μέγαν λαμπρήν τε σελήνην

in memoriam vocat Theog. v. 18:

ἡρῶ τὸν ἡέλιον τε μέγαν, λαμπρήν τε σελήνην

et v. 603:

*καὶ πόλεμον, καὶ λοιπὸν, οὐδὲ ἄλγεα δακρυόεντα
conferatur cum Hes. Theog. v. 227:*

λέγεται τε λιμόν τε καὶ ἄλγεα δακρυόεντα.

Atque de tota parte v. 110—153, imitatione Theogoniae v. 139 seqq. accurate Friedliebii dixit in prolegg. pg. XXVII. Cf. Thorlac. I. I. pg. 333.

Verum Thorlacium in transcursu tantum et dubitanter monuisse, non alienam a lectione Euripidis videri Sibyllam, miratus sum. Nam quid mirum est, Sibyllae, quae de morum sinceritate et commendanda probitate multa egregie cecinerit, eum imprimis placuisse poetam, quem propter largam praestantissimarum sententiuarum copiam etiamnum in deliciis habemus, et cujus fabulas Alexandriae diligenter actas esse constat? Euripidea autem notavi vocabula et formulas: *πολύφρανος* v. 176, *πουλυετὴς* v. 369, *στέργειν τινί* v. 437, contentum esse aliqua re cf. Valckenae. in Phoeniss. v. 1679, *τυμφείομαι τινά* v. 480. Ad eundem vero fontem etiam alia revoco, quae Sibyllistae cum tragicis communia sunt: *ἄβονλος, αὐτόπτερυνος, αὐχυός, ἀχείματος, δρῦμος* (Homericum est *δρῦμα* et hanc prosodiam recentiores poetae sere omnes servarunt. Cf. tamen Cyneg. I. 64. II. 78. 82. Dionys. Perieg. v. 492. Orph. II. 35, 10. 45, 4. *δρῦμονια* Orph. II. 35, 12. *δρῦμοχαρῆς* Orph. II. 50, 12), *εὔβατος, ζάχρωσος, ἴγγητηρ, ἴμερτη* v. 445 cf. Lobeckum in Ajac. v. 207., *θεέλατος, κονιορτός, λόγη, μεγάλανχος, μυσαρὸς, μέσος, νομάδες, οἴκτος, δύοθυμαδόν, διτηνίκα, παράλιος, σταγόνες, φάραγγες, χαρά, χλιδαρός* et quae a Sophocle petita videntur (*ποικιλόμητις* v. 217. Soph. frg. 519. Homericum est *ποικιλομῆτης* aut Aeschylo (*παντοτρόφος* Frg. I, 5. Aesch. frg. 178. *μετανθῖς* v. 447. Aesch. Eum. 456. *παλιμπλαγχτος* v. 625. Aesch. Prom. 840, sed videantur, quae supra de hoc versu diximus).

Sed ad diiudicandam antiquissimi hujus Sibyllistae elocutionem haec pauca sufficient, cui cum ipse parvum studium impenderit, neque nostra studia diutius exercebit, praesertim cum de singulis quibusdam pauca monenda videantur. Ac de prava particularum δὲ, τὲ, γὰρ post secundum aut tertium enuntiati vocabulum collocatione, de neglecta particularum proprietate et legitima structura, de poetica si libet temporum et modorum enallage deque aliis quae Sibyllistae non minus quam deterioribus poetis frequentia sunt, post Hermanni disputationes in Orphica accuratius exponere non attinet. Sed notandus est metaplasmus δοτήρεσσιν Frg. I, 14. Dativus *ραῖ* ib. v. 18 pro *ράει*. Interdum nomina

abstracta quae vocamus, plurali numero usurpantur praeter reliquorum auctorum consuetudinem, velut *ζάλλεσιν* v. 448. Cf. Hermann. Orph. p. 823. de emend. rat. pg. 39. Χαροπός trium terminationum adiectivum, v. 233 duarum tantummodo est. *Πανολβίστη* v. 347. superlativus est contra analogiam formatus atque *πανολβίστη* scribi non potest. *Ἄέρραος* II, 6 per *νν* scriptum, quod Hermannus repudiavit ad Eurip. Ion. v. 117, ne de Eryc. in Anthol. Pal. VII, 36 et Theocr. XXII, 37 dicam, certe Sibyllistis condonandum erit. Cf. ib. v. 46. III, 403. IV, 15. Aliquando pronomina possessiva per genetivum pronominis personalis circumscribuntur, cuius rei primum exemplum v. 322 inveni, ubi *σου γαῖα* pro *σὴ γαῖα* est. Participium *μεμανημένος* v. 39 pro *μανόμενος* tuetur Theocr. X, 31. Forma *ἐσεῖται* v. 363 dorica est neque aliis poetis aliena. Sed vitiosa sunt *πέσεται* v. 83 (l. *πεσσεῖται* sine *ται*), secundum V, 92; nam futurum *πέσουσαι* etiam magis barbarum est, quam Aor. *Ἐπεσσα*, de quo post Schol. in Aristoph. Avv. 841, Hermannus dixit ad Eurip. Alc. 477. Cf. Meinekium Philem. pg. 444. Lobeck. in Phryn. pg. 724) et *φύγονται* v. 265, ubi saltem legendum est *φυγοῦνται*, quibus accedunt δεδομήσεται v. 384 et *φλογέουσα* v. 72, ubi legendum videtur *φλογέεσσα*. V. 559 ἄντα Homericum est, sed nota conjunctum ἄντα πρός τι. V. 132 l. *τίττῃ* pro *τίττειν*, nam διπλότε *τεν*, quod iteratam actionem notat, ne apud Ptochoprodromum quidem vel Tzetzen cum indicativo coniungitur. Denique de Frg. I, v. (cf. III, 27):

*Αὐτὸς δὲ ἐστήριξε τύπον μορφής μερόπων τε
ιαν Struvius monuit, de frgm. Sibyll. apud Lactant. pg. 20, aut μερό-
πεσσιν esse legendum, aut recipiendam esse scripturam huius versus,
qualis in antiquioribus editionibus feratur (v. Friedlieb. nott. in Frg.
II, 49):*

αὐτὸς στήριξεν μερόπιον μορφήν τε τύπον τε.

Sed redeat oratio unde deflexa est: si vera sunt, quae supra de antiquissimi huius Sibyllistae ratione metrica disputavimus, non est cur miremur quod recentiores quoque Sibyllistae, cum in singulis oraculis et elocutionis colore adeoque totis versibus se ad antiquioris normam accommodarent ab eiusque pendeant imitatione, atque, ut Thorlacii verbis utar, vatis Maeonii lectione non imbuti solum, sed plane formati cernantur, eandem etiam in rebus metricis secuti sunt rationem.

§. 6.

DE ORACULORUM LIBRO PRIMO ET SECUNDO.

Sed videamus singulos oraculorum libros, quorum his in rebus

non omnium eadem est conditio. Liber I et II referuntur ad confinia saeculi secundi et tertii a Friedliebio, ad medium saeculum quintum a Bleekio. Exhibent autem nihil aliud, nisi centonem ex antiquis oraculis, antiquiorum Sibyllistarum versibus et variis gnomicorum fragmentis concinnatum, quorum maximum et notissimum, II, v. 56 — 148, e carmine *τον θετταρών* Phocylidis desumptum est, hoc est e gnomologia aliqua, quae Phocylidis sub nomine secundo saeculo circumferebatur, novis quibusdam a Sibyllista additamentis aucta. Et in elocutione quidem parum a libro tertio etiam hi libri differre videntur. Primum enim in his quoque recentissima quaeque sine delectu Homericis et Hesiodeis miscentur. Alia e Tragicorum et scriptorum Atticorum lectione fluxerunt, aut a poetis Alexandrinis petita videntur, ita tamen ut plurima recentioris aevi originem aperte prodant. Atque in singulis quibusdam saepe negligentior fuit horum librorum auctor, quam saeculi secundi poetam, Oppianorum aequalem decet, cum ne solo cismos quidem ubique vitatos invenias. Sed ut ordine disputatio procedat, ab Homericis vocabulis iterum est incipiendum, quorum ne longus sim, potiora tantum proponam: *ἄγριος*, *αλγίεις*, *ἀπόφρας*, *ἀστεροποτής*, *ἀντμαλ*, *βαθύκολπος*, *δικασπόλος*, *δουράτεος*, *ἐπαγάλλομαι*, *ἐπιχθόνιος*, *ἴριθηλης*, *θοινάμαι* (II, 236). Aoristum *ἔθοινησάμην* habet etiam Apollonides in Anthol. IX, 244 cf. Lobeckius in Phryn. pg. 204. Communi vero usu receptus est aoristus *ἔθοινήθην*, *θρέπτρα*, *ἴδρω*, *χαταθύμιος*, *κεραῖζομαι*, *κυνῶπις*, *λιτανεύω*, *μαιμόνος*, *δύψιτέλεστος*, *παλαιγενής*, *ποθή*, *πολυήρατος*, *πολυκενθής*, *ποντοπορέω*, *προιάπτω*, *φόθιος*, *στεφανός*, *φισήνωρ* (sed II, 263 substantivum est, apud Homerum adiectivum), *χαλκεοθωράκων* (I, 395. In eadem versus sede II, 448. Θ, 62). Ex Homero petitae sunt formulae: *ἔφεττων ἀμελεῖν* (I, 7. *ἔργμοσύνης ἀμελεῖν* II, P, 697). *κονιδίην ἄλοχον* I, 30. *σοφοῖς δὲ ἡμείβετο μύθοις* I, 33. *ζότον τίθεσθαι* I, 50. εὖ καὶ *ἐπισταμένως* I, 69. II, K, 265. *γαῖη δέ μιν ἀμφεπάλυψεν* (I, 82. νεφέλη δέ μιν ἀμφεπάλυψεν. II, Y, 417). *αἷμασιν ἀνδρομέσι* I, 156. Od. β, 65. χ, 19. *σαρδόνιον μείδημα* I, 182. Od. v, 302. *προσφορέως λέναι* I, 209. *Θεοῦ ἐτελείτο βουλὴ* (I, 216. II, A, 5. Λιὸς δὲ τελείτο βουλὴ). *μεγάλ' ἔκτυπε* I, 219. II, P, 595. Od. φ, 21, 413. εἶδος καὶ μέγεθός τε φύη I, 310. Od. ζ, 152. *ἀμείλιχον ἔδην* II, 199. II, I, 158. *φλόξ ἀσβεστος* II, 254. II, II, 123. *πολυπάμορος ἀνδρὸς* (R L) II, 343. II, A, 433. Hymnos qui feruntur Homericos in memoriam vocant: *κεραῖστής*, *νοερῶς*, *περιανγής*, *πολυχρόνιος*. Hesiodea sunt: *ζειδωρος ἄρονρα*, *ἴρογ' ἱρατὰ*, *ἡλίβατον ὅρος*, *χαμαιγε, νέων ἀνθρώπων, σκοτόεις* (I, 375. Hes. Opp. 577. Nicand. Alex. 188), *δειπνολόχος*. Porro I, 71:

τειρόμενοι Θηῆσκον. ἄλλ' ὡς δεδημηένοι ὑπνῷ
petitus est ex Hes. Opp. 116: Θηῆσκον δ' ὡς ὑπνῷ δεδημηένοι. I, 107
(cf. v. 115):

καὶ τούσδ' ὑσμίνῃ, ἀνδροκτασίαι τὸ ἀλεγεινάι
ex. Hes. Theog. 228:

ὑσμίνας τε φόνους τε, μάχας τὸ ἀνδροκτασίας τε
et Hom. Od. λ, 612:

δομῆται τε μάχαι τε φόνοι τὸ ἀνδροκτασίαι τε.
Orac. I, 120: καὶ πάλιν ἄλλο γένος πολὺ χειρότερον μετόπισθεν
ἀνδρῶν ποίησεν —

ex Hes. Opp. 126:

δεύτερον αὐτε γένος πολὺ χειρότερον μετόπισθεν
ἀργύρεον ποίησεν —

Omnino inter hanc aetatum descriptionem libri primi et Operum Hesiodi
maxima intercedit similitudo. Cf. Friedlieb. prolegg. pg. XV. Denique
Orac. II, 155:

ἐκ γενετῆς παῖδες πολιορκόταφοι γεγαῶτες
comparari potest cum Hes. Opp. 179:

εὗτ' ἀν γεννόμενοι πολιορκόταφοι τελέθωσιν.

Vestigia Tragicorum, Euripidis imprimis (δροσόεις, καρποφόρος,
μελανόπτερος, νοσεφός, οίκος θόρος, πένθιμα δάκρυα II, 157. Eurip.
Phoen. 1078, στήριγμα) et Aeschylei (δυσσεβία, ἀρδεύω, ἀχάλεντος)
etiam in his libris exstant, et sicut in tertio libro hic quoque magnus
eorum vocabulorum numerus, quae ex Attico sermone recepta sunt,
ad eundem fontem revocandus videtur. Quo spectant: ἀγυρπνέω, ἀπα-
τάστατος, ἀκρασία, ἄλυσις, ἀμοιδος, ἀμέτητος, ἀντιπαρέχω, ἀπειθέω,
ἀπειθής, ἀπομάττεσθαι, ἀτερθε, ἀτρεστος, δαπανάω, δεσπόζω,
δύσκολος, δύσφων, ἔκφρον, ἔμπειδος, ἔμπνυος, ἐξασκέω, ἔχθρα,
θέρος ἀμᾶσθαι quod vulgari θερίζειν praeferunt Atticistae, κατνίζω,
κακόβονλος, κακοπράγμων, κόλασις, λογισμός, προσδοκάω, στεφά-
νωμα, σύμφυλος, συνίστωρ, συννατώ, ὑπενπλέπω, ὑφίγησις, φωάω.
Nonnulla poetae Alexandrini suppeditaverunt, velut ἀγητης I, 16 quod
sine ἀνέμων ventum primum denotat apud Theocritum. Apud Mane-
thonem inveniuntur ἀκριτόβονλος et κακοεργής. Nicandrea sunt φα-
μακόεις, ὑψήεις, ζορδόεις. Omnino adiectiva in ἡεις, ὁεις in hac ora-
culturum parte admodum cumulata invenias, et quantum Nicander in his
sibi concesserit, satis notum est. Porro βρυγμὸς II, 333. tormentum,
exstat aliquoties apud scriptores ecclesiasticos: morsum denotat apud
Nicandrum Ther. 716. Ex Apollonio Rhodio praeter singulas quasdam
formulas fluxerunt λεηλαστὴ II, 169. Ap. Rhod. II, 302. ἀνιάχω Ap.
Rhod. I, 173 all. ἐὸς pro σὸς I, 128. Ap. Rhod. II, 634. III, 140 all.

Cf. Wolf. Prolegg. p. CCXLVII. Cum Anthologiae poetis Sibyllistae communia haec sunt: περισκεπτάζω, πολυποίκιλος, τανυμήκης, ὑβριστής (nam II. N. 633 improbatur haec lectio). Auctor secundi libri a quo primum quoque compositum esse admodum certum est, interdum Cynegeticorum auctorem respexisse videtur: nam λιτάζουμαι II, 2 redit Cyneg. II, 373. ἔσπομαι, quod recte Alexander in versu quarto restituit, Cyneg. III, 272. βραβεῖται II, 149. Cyneg. IV, 196. Contra Callimachi studium neque in his carminibus invenitur. Vocabula in scriptoribus κυττοῖς obvia, vel adeo fatiscentis Graecitatis propria, in his libris etiam frequentiora sunt quam in libro tertio, etiamsi pauciora ex Alexandrina versione LXX Intpp. et scriptoribus Iudeis mutuata sunt. Huc autem pertinent: ἀκαταστασία, ἀμέριμνος securus, ἀμφιτρόσωπον, ἀπλόω, ἀφύσιος, ἀροτρεύω, ἀστατος, αἴτολόχευτος, βλάσφημος, γαλουχέω, ἔμφροτος, ἐντέχνως (repudiaverunt Atticistae v. Phryn. p. 344. Antatt. Bekkeri p. 95. Thom. Mag. p. 843), ἐπίμωμος, ἐρπυστήρ, εὐαγγελῆτης, εὐρεστιλογος (de accentu cf. Lobeck. in Phryn. p. 770), θλῖψις, ιθυτήρ, ιοβόλος, καθοδηγέω, κακόδυμος, κλεδωνίζω, μεσάζω, μυκτηρίζω, νουνεχέως, οίκουμενικός, δλιγόω, πανεπίσκοπος, πανέρημος, πανιοκράτωρ, παντίς, περιφραγμός, πληθήτων (transit. I, 57), προσλαὶη, πρωτόπλαστος, πτύσμα, πωτίεις, σαρκοφάγος, σαρκοφόρος, σκέπω, σκηνηροφόρος, συνεπεγείρω, τετρασιλλαβος, ὑπομάζιος, ὑψηλέρανγος, ὑψώω, φλόγινος, φροτοφροφέω, φωτίζω, ψευδαπάτης. Vocabula nova vel ἄπαξ εἰσημένα haec inveni: ἀγγελτήρ, ἀλλαγὴ pro ἀλλαγῇ II, 157. ἀλφηστήρ I, 98 (Homericum est ἀλφηστῆς adiectivum, industrinus, lucri cupidus v. Nitzsch. in Odyss. a. 349. quod apud Hesiodum mortales significat v. Goettling. in Hes. Scut. v. 29). ἀμφιπατέχω. ἀπιστόποροι, vocabulum mire formatum et obscurae significationis. βαρβαρόφρων. γρήγορος I, 98 (ἐγρήγορος exstat apud scriptores ecclesiasticos, γρηγόρησις pro ἐγρηγόρησις et γρηγορικός pro ἐγρηγορικός dictum est a LXX Intpp.). διάθημα I, 382 (Alexander, qui hoc e Castalianis conjectura pro διάθημα receperit, i. e. διαθήκη, inquit, verbo quidem insolenti, sed ut προσθήτη, πρόσθεμα et πρόσθημα dicuntur, quidni διαθήκη, διάθεμα, διάθημα? Confer maxime Lobeck. ad Phryn. p. 249.). διήκονες II, 265 sed legendum est ex R. L. διήκονοι. ἐλευθεροπρασία II, 13 (ἐλευθεροπρασίου διηκη Poll. I, 3, 78) I. ἐλευθεροπραξία licentia, effrenatio. εἰσελλαστικὸς ἄγων II, 39 (Conferantur de his certaminibus Intpp. Plin. epp. X, 118. Eckhel. Doctr. Numm. IV p. 443). ἐπαέθλιον (deest in Lexicis) II, 150. κακοήτωρ. λεπτοποιόπος. μαννοδότης (μαννοδοτέω libri sacri habent) μαστικτήρ (μαστίκτωρ Aeschyleum est v. Eumen. 159). μωρίεις. νηπιόεις. διμόνυμόθυμος. διμόνυμφος. πιστολέτης. πιράσκω animum

advero I, 6 (exstat interdum haec forma pro πιφάσκω in libris, sed raro sine scripturae varietate, velut apud Hes. Theog. v. 655. Orph. Lith. 185. 757. Nonn. Dionys. XVIII, 34, ut haud inepte indicaverit Muetzell. de emend. Theog. p. 220, scripturam πιφάσκω grammaticis tantum librariisque deberi, verbo φάσκειν in errorem inductis). συναιρεσίς II, 165 excidium. τηθευτήρ I, 299 (sed v. Alexandri notam). ἐπερσταχύν.

In singulis autem multa Sibyllista aut novavit, aut negligenter et barbare, saltem inconsiderate dixit. Sic I, 39 de Deo, qui Adamo et Evae austera tradiderat praecepta et vetuerat ne fructum arboris gustarent, legitur: δεῖξεν τοῦ δένδρου μὴ ψαύσεται, quasi hoc ostendi posset. Ohiter moneo infinitivum futuri pro infinitivo praesentis aut aoristi haud raro in oraculis deprehendi. In eiusdem libri v. 53, e coniectura Opsopoei Alexander dedit:

ἐπει οὐκ ἐγύλαξαν
ἀθανάτου μεγάλοιο θεοῦ λόγον αἰτεῖ ξόντος.

Contra Friedliebiius, secundum librorum auctoritatem, in quibus partim ἀισαντες, partim ἀεισαντος scriptum est, ἀιξαντος. Sed quid hoc est: λόγον ἀισαντιν, et quaenam recta huius loci erit structura? Sane miras quasdam formulas horum oraculorum auctor excogitavit, velut μιαρῶς δύσφημα ζέειν, nefanda dicere v. 124 all. ἀσιδήν ἀνιάζειν v. 473. πελίνη ἀπὸ νόσῳ ποιεῖν, delegare columbam v. 242. De Noe, cum terram ex undis emergentem sentiret, v. 257 dictum est:

γνῶ δέ τε Νῷε θτι γαῖα πέλει πέλας ἀσσορ ἔοντα
quo in loco verborum ubertatem non minus miramur, quam I, 172:
καὶ τότε δ' αὖ πάλιν αὐθις ἀνιάζει Νῷε ἀσιδήν.

Quae v. 69 leguntur:

οἶσιν πολυχρόνιον ἡμαρ
ὤπασεν εἰς ζωὴν πολυήραστον

vertit Castalio: queis tempora longa dabantur vivendi, Friedliebiius: es dehnte das Leben zu langen Reihen der Tage sich aus, recte quidem ad sensum et enuntiati connexum uterque, non vero ad grammaticam.

V. 75. ἐκγελάω ubivis significat ridere, altum edere risum. Hoc autem in loco est aliquem deridere, quasi germanice dixeris, Jemanden auslachen.

V. 85. Vehementer displicet barbaram codicum scripturam μολοντες pro μολόντες retinuisse Friedliebium, quae neque hic, neque in Christodori Ephrasi v. 128 ferri ullo modo potest. Et sexcenties librarios in hoc vocabulo peccasse constat.

V. 102, coll. v. 180:

έμοιον δὲ ὑπὸ ταρτάρου δόμον αἰνὸν,
δεσμοῖς ἀβρέκτοις πεφυλαγμένοι ἔξαποτίσαι,
ἔξαποτίσαι, notante Alexandro absolute dictum est pro δίκαιῃ ἔξα-
ποτίσαι.

V. 168 seqq.:

καὶ μετάνοιαν ἔχητ’ ἀπὸ τοῦ, καὶ μηκέτι μηδὲν
δύσκολον ἢ ἐκ παντὸς τὸ ἀθεμίστατον ἄλλος ἐπ’ ἄλλῳ
πράττει, ἀλλ’ οὐδιώ βιότῳ πεφυλαγμένος εἴη

dicendum erat ἀπὸ τοῦ τοῦ, et necessario πράττῃ, quod Alexander
restituit, et ἡσιγ.

V. 182. Notandum est Futurum γελάσω, et producta quidem pen-
nultima si codices sequimur, de quo apud Stob. 23, 13 dubitatur, pro
γελάσομαι.

V. 186, γένηται pro γενήσεται positum est, coniunctivus aoristi
pro futuro, de quo uberrime egit Lobeckius in Phryn. p. 123. Moneo
haec ad diiudicandam scripturam Orac. VIII, 305:

ναοῦ τε σχισθῆ τὸ πέτασμα, καὶ ἥματι μέσσωρ
τοῦξ ἔσται

ubi Struvius de fragm. Sibyll. apud Laertant. pg. 46 δὲ σχισθῆ et
Friedliebius δὲ σχισθῆ dedit. II, 22 praesens κτείνουσι pro κτενοῦσι
positum est, et alia id genus in temporum enallage Sibylla haud raro
admisit.

V. 190 et 301, futurum θνήσομαι pro θανοῦμαι aut quod re-
centiorum est τεθνήσομαι, prorsus barbarum.

V. 233: ὥστε δὲ πῶμ’ ἀνέψει περιξεστοῦ ἀπὸ τείχου, recte
Alexander ἀπὸ τοίχου correxit, quod unice de navis pariete in usu
est. Sequuntur verba:

ἐμπειροῖς ἀρμοῖσι καὶ ἀγτίον ἀρμοσθέντα.

ubi Alexander „in fine, inquit, soloecum est ἀρμοσθέντα pro ἀρμοσθέντεν,
ex nimia scribentis festinatione.“ Sed lege ἀρμοσθέντος. Idem anno-
tavit in v. 309: ὅμοιος δὲ τύπος ἐπὶ πᾶσιν ἔκαστον, εἶδος καὶ μέ-
γεθός τε φυήν — „ἔκαστον ad tria refertur, εἶδος, μέγεθος et φυή,“
quo modo construitur ἀμφότερον apud Homerum, et poetas saepe ut
II. Γ, v. 180: ἀμφότερον βασιλεύς τὸ ἀγαθὸς κρατερός τὸ αἰχμητής.“
Sed vereor, ne diversa miscuerit vir doctus. Fortasse legendum est
ἐπέσται. Denique II, 180 notanda est forma anomala ἐγρήγορθεν pro
ἐγρηγόρθασι aut ἐγέρθησαν.

Sed de his hactenus. Atque in vocabulorum recensu enumeravi
quaedam quae Nonno eiusque sectatoribus admodum in usu sunt. At
Nonni hexametrum frustra in his circumspicimus oraculis, quorum versus
negligenter compositi sunt. Itaque varia caesurarum genera sine ullo

discrimine usurpata: semiseptenariae admodum frequentes. Cf. I, 178. 201. 227. 252. 272. 296. II, 259. 318. Nonnulli versus paene omnem numeri mensuram deposuerunt, velut:

I, 39: δεξερού τοῦ δένδρου μὴ φαύσειν. Τὸν δὲ μάλιστα.

v. 136: ὥστε σε σωθῆναι καὶ δοῖ σὺν αὐτῷ ναίοντιν.

Alii sine ulla caesura sunt, velut

II, 39: καὶ τότε γὰρ μέγας ἀγών εἰσελλαστικὸς ἔσται
qui vero corruptiae suspicione non caret, v. Alexandri notas ad h. l.,
et v. 92, qui in Phocylideis deest:

μηδὲ κακῶς γε προσείπῃς μωμητόν τινα φῶτα.

sed sunt tamen versus, aliquo modo tolerabiles: quapropter ne in his quidem oraculis versus ἀμέτρους olim fuisse censeo, et qui hodie insunt, esse emendandos, etiamsi in depravata codicum conditione emendatio non semper in promptu est. Velut I, 44. 236. 289 cui nondum satisfecit neque Castalionis neque Alexandri emendatio. 378. Itaque I, 11 deleatur δὲ quod deest in Pr. V. 18:

ἴλαις δ' αὖθις λασιαίχενας, ηδὲ δράκοντας,
ἔρωντας, καὶ πάντ' ὅσα τινα καθορᾶται

in fine τὸν αὐταῖς vel simile quid supplendum videtur (μετ' αὐτῶν fortasse v. 278). V. 37 in optimis libris sic invenitur:

καὶ ὡς Θῆρες δὴ βίνεσκον ἀποσκοπέοσσι
μέλεσσι in fine addunt R L. Itaque legendum censeo:

χῶς Θῆρες δὲ βίνεσκον ἀποσκοπέοσσι μέλεσσι
nam ἀβαίνεσκον quod F L R habent formatum est ab eo, qui formam βίνεσκον quae ipsi inepta videbatur, in libro suo emendavit, aut immundum loci sensum corrigere voluit. βίνεσκόμην habet Aristoph. Eqq. v. 1242. De ἀποσκοπής v. Alexandri notam. περισκεπτής apud Callimachum legitur, h. Del. v. 23. V. 38:

τοῖσι δὲ καὶ μετέπειτα Θεὸς ἐφετμάς ἀγορεύσας
praestantissimi libri sic exhibent: καὶ μετέπειτα δὲ Θεὸς τοῖσι κτλ.
itaque coniicio:

καὶ μετέπειτα Θεὸς ἀγορεύσας τοῖσιν ἐφετμάς.

V. 42: ἀλλὰ γυνὴ πρώτη προδότης [τις] γίνεται ἐκεῖνη,
τις quod post Castalionem reperunt editores, ineptum est hoc in
loco ubi de Adami deceptione per Euan sermo fit. Fortasse pro γίνεται
vel γείνεται legebatur olim ἐγενέσκεται ex Homeri Od. λ, 208: nam mi-
rum quantum libri primi auctor formis iterativis delectatur: ποθέεσκεν
v. 27, πείθεσκεν v. 43, βίνεσκον vel βαίνεσκον v. 37, ἐξελάθεσκεν
v. 44, ὄλεσκον v. 108. χέεσκον v. 111, ἐπελπίζεσκον v. 253 all.,
quas puto ex Apollonii Rhodii lectione fluxisse. V. 57:

αὐξάνεσθε, πλήθύνεσθ', ἐργάζεσθ', ἐπὶ γαῖης.

editio Betuleii habet αὐξεσθε. I.

πληθύνεσθ' αὔξεσθε καὶ λογάζεσθ' ἐπὶ γαῖς.

V. 97: I. μεμηλότε e codd. A B cum Alexandro; nam quis unquam credit saeculi secundi poetam positionem gravem quam dicunt, in versibus pangendis neglexisse? V. 99 I. φρεσσίν e codd. L A cum Alexander „quod etsi fortassis exemplo caret, analogiae tamen non repugnat metroque convenit.“ V. 103 I. γέεναν e Pr. Cf. II, 292. V. 121 correxit Alexander. V. 187 I. αὐτάνδρος τε πόλεις. V. 207:

τετραπόδων φῦλα, καὶ ἑρπετῶν καὶ πετεχυῶν.

post *τετραπόδων* e conjectura Opsopoei τά τε addidit Alexander. Praeterea ἑρπετὰ pro ἑρπετῶν est in codice F. itaque lego:

τετραπόδων τά τε φῦλα, καὶ ἑρπετὰ καὶ πετεχυά

coll. I, 277. V. 239 legendum est διελῶν τότε e correctione Opsopoei. V. 243, Alexandri emendationem ὅφρα γνοΐη rationes syntacticae non solum commendant, sed prorsus flagitant itemque v. 247 sq.

πέμπτε πέλειαν

αὐθις, ἵνα γνῷ, εἴπερ ἐπανάστο ὕδατα πολλὰ

legendum est: αὐθις, ἵνα γνοΐη εἰ (R L). V. 285 recte iam Castalio correxit.

In libri secundi v. 64 recipienda erat scriptura Phocylidis v. 10 τὰ δίκαια ἀγορεύειν. V. 73

μή ἀρσενοκοιτεῖν, μή συκοφαντεῖν, μήτε φονεύειν

ubi Friedliebius priore loco sine ulla ut videtur auctoritate μήτ² dedit pessime corruptus est. Quoniam vero in hac oraculorum parte exhortationes Sibyllae modo per imperativum, modo per infinitivum aut coniunctivum eduntur (de quo Merrikius conferatur in Tryphiodorum v. 410), fortasse legendum est:

μή συκοφάντει, μήτε φόνευε, μή ἀρσενοκοιτεῖ

quamquam versus vel sic inficetus est et horridus, propter vocabula μήτε φόνευε per caesuram prave dirempta. V. 95

μηδὲ φρένας βλάπτειν οὖντα, μηδέ πίνειν ἄμετρα.

legendum est μή πίνειν atque sublata interpunctione coniugatur hic versus cum sequente. Alexander qui μηδ³ ἄμετρα πίνειν dedit, vitium vitio mutavit. V. 130. Phocylidis v. 52, quem recte Alexander secutus est, πολλάκις habet. V. 208:

κούκετι πωτήσονται δι' ἡέρος ἀπλετοι ὅρνεις

I. ἐπ' ἀέρος propter VIII, 342. V. 215:

ἥξουσι Μιχαὴλ, Γαβριὴλ, Παραϊλ τὸν Οὐραὶλ,

addatur τε in fine e scriptura codd. A et Pr. quam Fabricius emendavit in bibl. Graeca Vol. I, p. 262 ed. Harl. et Cod. Pseudopigr. P. V, p. 181. V. 224 sq. in codicibus foede corrupti sunt. Friedliebius se-

catus est codd. F L R, quod moleste non ferrem, modo νεύσεστι scripsisset. Metaplasmus certe Sibyllae condonandus est. Sequens versus in iisdem codicibus ita scriptus est:

δέρμα δέ γ' ἐν χθονί αἱ πρὸν ἀθειρα εἰς αὐθις φύσονται
h. e. δέρματι δὲν χθόνιαι πρὸν ἀθειραι ἐσαῦθι φύσονται
nam vehementer displicet Friedliebii restitutio quam dixit.

δέρμα δέ, γ' ἐν [χροῖ] αἱ πρὸν ἀθειραι εἰσαῦθις φύσονται.
ἐσαῦθι habet Apollonius Rhodius. V. 233 deleatur τόθ'. V. 249 l.

^{Ἀμβρακαὸν}, Ιωνᾶς τε, καὶ οὓς ἔκτειναν Ἐβραῖοι.
V. 258 l. αἴνοι cum Pr. et Alexandro pro δεινοῖ. V. 267 in optimis
libris mutilus est quapropter lacuna potius indicanda erat, quam recentiorum
codicum scriptura πλαζόμενοι τε recipienda, quae metro contraria
est. V. 270:

καὶ τόκον ἐν τόκων συναθροίζοντες κατὰ οἶκονς

1. οὐ τόκον ἐν τοκετῶν συναθροίζοντες κατὰ οἶκονς.

V. 275. 1. οὐ τίσαντες pro οὐτε τίσαντες. V. 326 in Codd. sic legitur:

κούνκετ' ἔρει τις ὅλως Νὺξ ἡλιθεν, οὐδέ μὲν αὔριον.

Alexander, in fine inquit vel admittenda synizesis, vel aliquid mutandum. Sed eiusmodi synizeses quibus *i* littera ante vocales evanescat et vernaculi sermonis induat sonum, cuius rei incerta sunt exempla apud Homerum, rarissima in Anthologia, rara in miserrimis Byzantinorum versibus, in posterioribus demum oracolorum libris inveniuntur, nam I, 215 corruptus est (sed cf. IV, 127. V, 249 Ιονδαῖον. V, 251 Ίόππης. V, 263 Ιονδαῖα. VI, 5 et VII, 67 Ιορδάνου. VIII, 2 πολιόχαρος. V, 423 ίδιον. IX, 239 Ιονδαῖοις. X, 103 Τέρροσδλημῆδα. XI, 89 δολιόμητις, nisi forte legendum est δολόμητις. XII, 126 τριπόδιον. V, 345 Αἴγυπτιον coll. Hom. Od. δ, 127. 229. §, 263. 286). Collato vero VIII, 424 legendum videtur: νὺξ ἡλιθεν οὐκ αὔριον ἔσται, de quo iam Opsopoeum cogitasse video. Denique v. 335:

λεξάμενος γάρ εὐσταθεῖς ἀπὸ φλογὸς ἀκαμάτοιο
legendum videtur: λεξας εὐσταθέας γάρ, etiamsi non displicet Alexandri ratiocinatio „nec dubium fuisse olim λεξάμενος γάρ ἔκστον. Sed maluit prius interpolator versum corrumpere ut ii tantum poenis eriperentur, qui propter leviores culpas multati, flammarum ardori resistere potuissent, quosque ideo εὐσταθεῖς vocat.“

Brevium syllabarum productionem inveni in caesura semiquinaria, libri primi v. 83, 167, 189, 225, 256, 269, 357 (ubi vero cum Castalione legendum videtur ξ ἄρτων ὄμα πέντε collato VIII, 275), libri secundi v. 42, 47, 172, 200, 210, 247, 328, 329, neque opus est correctiones recentiorum codicum recipere vv. 172, 210 et 328. In

semiseptenaria: I, 162. 227. 309. 352. 358. 371. 377. II, 159. In semiternaria I, 135. 162. 319. 362. 387. II, 1 (sed I. δὴ ει cod. R). 6. 324. 332. Accedit I, 280:

καὶ τότε δή τοι Νῦν δικαιότατος ἀνθρώπων

Sed I, 50: *Τοῖσιν δ' ἀθάνατος πότον ἔνθετο, κάββαλεν ἔξω, retinenda erat codicum scriptura κάββαλεν i. e. κάββαλεν, καὶ ἔβαλεν, nam καταβάλλειν τινὰ ἔξω ineptum est et κάββαλεν pro καὶ ἔβαλεν de quo Alexander cogitavit graecum non est. Neque Orac. XI, 12 κάππεσε pro καὶ ξπεσε dictum est; I. κάπτεσε. V. 82 scr. γαῖη pro γῆς et II, 345 pro εἰδυῖα. Σὺ δὲ σῶτερ scribendum est e codicibus Pr et A σὸν δέ τε σῶτερ.*

Contra in hiatu, quem non solum ante digamma et spiritum vel intercedente interpunctione admisit, sed praeterea quoque ubi excusari neutiquam potest, negligentior fuit horum librorum auctor, quem antiquioris Sibyllistae rationem minime perspexisse apertum est. Hoc tamen monendum videtur, textum horum librorum haud paucis in locis lacunis esse depravatum, quem semidoceti librarii negligentius ita correxerunt, ut falsis particularum sive praepositionum supplementis hiatum ipsi inferrent. Sed legitimus est hiatus I, 25. 55. 100. 105. 312. II, 5. 11. 53. 68. 91. 187. 190. 276 (praestat tamen Betalei scriptura τὸν αὐτάρδ'). 295 (sed legendum videtur πᾶσιν ὅσσις). 338. Contra II, 21:

αὐτάρδ κόσμος ὅλος τε ἀπειρεσίων ἀνθρώπων

aut delendum est τε quia plane abundat, aut legendum τὸν αὐτειρεσίων, coll. I, 189. 235. V. 189:

τότε σήματα τρισσὰ

κόσμῳ ὅλῳ δεῖξει τε ἀπολλυμένου βιότοιο

aut recipiendum erat τοῦ ει Pr. aliisque editionibus antiquis, aut utroque omisso scribendum δεῖξειν, de quo Alexander monuit in annotatione. V. 229 τε post πυλῶν abundant. At praeterea invenitur hiatus I, 10: γλύκνι αὐτῷ. v. 261: ἐπὶ ἡπειροιο. v. 291: ἄρτι δὲ αἰνίσσω. v. 318: ἐπὶ ἀνθρώπους. v. 320: ἐπογνυμένου ἐπάλλυδις. v. 326: τὰ δὲ ἄφωνα ἐν αὐτῷ. II, 36: ἀπὸ οὐρανοῦ, nam ita legendum est. v. 42: ἐπὶ ἀθανάτοισιν. v. 106: ξεῖνος δέ γε οὕτις. v. 251: ἵνα ἄστια ἔργα. v. 253 et 316: διὰ αἰθομένου. v. 278: τε ἀπηργήσαντο. v. 280: σάρκα ἀσελγεῖσις. v. 347: παῦσαι με ἀσιδῆς.

De prosodia horum librorum pauca monenda sunt. Nam I, 21:

οὐρανόθεν καθορῶν ἐπότετέλεστο δὲ κόσμος

I. κόσμος δὲ ὑπαιτετέλεστο. I, 139:

γῆς δέ μοι στήσιμα ποδῶν, περὶ σῶμα πέχεται

I. πέχυται περὶ σῶμα. V. 223:

καὶ μῆκῶν γαῖης καὶ ἀβύσσου ἀπαμάτοιο

non sine corruptelae suspicione est. V. 255 correxit Alexander. ζι-
βωτὸς v. 266 habet Gregorius Nazianzenus. ἔρεσίβη II, 7 exstat in
Orph. Lith. 594, sed hic quoque versus corruptus et mutilus est.
Denique II, 146 pro μῆδῃ μῆμον e Phocyl. v. 72 legendum est μῆ
μῆμον. Sane huius quoque vocabuli penultimam corripuit Sanctus
Gregorius.

§. 7.

DE ORACULORUM LIBRO QUARTO.

Liber quartus quem sub finem saeculi primi compositum esse
Friedliebius censet, multo propius tam elocutione quam versuum structura
ab antiquorum oraculorum rationibus abest, quam ea oraculorum pars,
de qua modo diximus. Homerica autem exhibet vocabula: ἀργυροδि-
νης, ἵχθυόεις, τὺς δνοφεοὶ, φύλοπις αἰνὴ, αἰθαλόεσσα τέρροη vel
ζόνης v. 133, 177, χειμέραιαι ἄειδει, χυτὴ κατὰ γαῖα καλύψει, εἰς
οὐρανὸν ἐνδὺν ἴκανη, φεύξετ ἄφαντος ἄπινστος v. 120 coll. Hom.
Od. α, 242. φέρετ ἄιστος ἄπινστος. E tragicis fluxerunt: ἀισαρπή,
ἄλαλος (Aesch. frg. 56, sed redit in Novo Testamento), ἀπενχομαι
diris imprecor, ἀλοπαῖος, μύκημα, παναληθῆς, ψένας. Vocabula
recentia in scriptoribus ζωοῦσι obvia, haec annotavi: ἀνακτορία im-
perium cf. Apoll. Rhod. I, 839, ἀνδροφορέω, ἀφίδημα, δικοστασία
seditio, ἀμποτησίδης, εὐλογέω (apud Tragicos significat praedicare,
gloriarī; apud LXX Intpp., Novi Testamenti auctores, scriptores eccl-
esiasticos et v. 25 deo gratias agere), λιθόξεστος, μορφώ, μυχθίζει,
τωδὸς μυτος (cf. Hasium in Thes. Par. s. v.) πολύφθογγος, σποδόεις
pro σπόδιος (v. 178 quo vocabulo utitur Suidas v. μαλερὸν cf. Schae-
fer in Apoll. Rhod. II, p. 131), χρησιμόγορος. In Anthologia redeunt
πολυαῖλας et σταχυητρόφορος, in Orphicis μεγαλαυχὴς (v. 1. Orph. II.
62, 3) et πολυαλήγης (v. 9. Orph. II. 66, 2). Vocabula nova duo ex-
stant, πρηγησίδης v. 69 (X, 241. XII: 124. 239) et ὑπέροχησις v. 148.
Præterea notandus est v. 3:

μέλλω ἀφ' ἡμετέρον παναληθέα μαντεύεσθαι

h. e. ex me ipsa verissima vaticinabor, v. 23 ubi προζέοντος pro προζε-
όντης dictum est et v. 136 propter verbum ἔξολένω. Verum omnino
color orationis venustus est et versus haut male compositi, molliter
profluent. Hoc autem primum e caesuris appareat. Totus enim liber
cum 190 versibus constet, 127 caesuram habent trochaicam, 32 semi-
quinariam cum semiseptenaria et bucolica coniunctam, 23 semiquinariam
cum bucolica, 5 semiquinariam cum semiseptenaria sine bucolica et duo
tantum v. 20 et 163 solam semiquinariam, nam v. 11 corruptus est.

At has numerorum rationes non casui tribuendas esse, sed artificiosum Sibyllistae probare ingenium, manifestum est.

De singulis versibus pauca monenda sunt. V. 15 leg. est ἀενάων, quod optimi libri recte praebent. V. 17 l. αὐτὰρ pro ἄταρ. Haec autem particula in oraculis interdum copulativa est. Cf. I, 172 et 355. V. 71 leg. ίδ' pro ἵδ'. V. 100: ὀλισθαίνοντι. V. 105 delendum est τε quod abest a praestantioribus libris. V. 113 leg. σεισμοῖσι θεὸς e Friedliebii conjectura. V. 146 l. πολυπλέανον. V. 167:

πινγάν λάσσεσθε· Θεὸς δὲ δώσει μετάνοιαν
legendum est:

πινγάν οὐλάσσεσθε· Θεὸς δώσει μετάνοιαν

v. Friedliebii nott. ad h. l. V. 171:

στέργοντες τάδε πάντα κακαῖς δέξησθε ἀποναῖς

l. ἀποναῖς δέξασθε v. nott. V. 176:

καὶ πάσας πόλιας, ποταμούς ἢ αἷμα ἡδὲ θαλάσσας
secundum codd. II V sic scribendum:

καὶ πάσας δὲ πόλεις ποταμοὺς ἄμα καὶ τε θαλάσσαν.

V. 179 pro ὅπερ in codicibus Pr A B est ὥσπερ l. ὅπτερ. V. 185:

τάργατα τ' εὐρωέντα, μυχοὶ στυγή δέ τε γέεννα

aut delendum est δὲ aut scribendum est γέεννα pro γέεννα, ut in Frg. II, 11 et VII, 93 atque hoc praestat.

Productiones brevium syllabarum diligenter vitatae sunt. V. 11 vindetur corruptus esse. Cf. Friedliebii notas. In caesura semiquinaria σὲ producitur v. 114, in semiseptenaria χόνις v. 177, ubi tamen codd. II V δ' addunt. Hiatus ferri potest vv. 39. 56. 67. 69. 111. 164 et in thesi spondaica quarti pedis post καὶ v. 59. 132. De vv. 171. 176 dixi. V. 55:

οἵς γενεῖται δύο μονάνται· ἐφ' ὅ τάδε ἔσσεται τογα

l. ἐφ' ὁν ταῦτ' v. nott. ad h. l. V. 119:

καὶ τοῖτο ἀπ' Ἰταλίης βασιλεὺς μέγας, οἴά τε ἀστήρ

l. τ' ἀρ pro τε, quod scriptura codd. Pr F L R δούτης suppeditat.

V. 126 pro δούτῃ leg. δόρετ, quam formam Tragici habent, cf. Hermann. Soph. Oed. Col. v. 620. V. 138:

ἥξει, καὶ Ρώμης ὁ φυγάς, μέγα ἔγχος ἀτίκων

leg. ὁ μέγας φυγάς, e codd. Pr. B.

§. 7.

DE ORACULORUM LIBRO QUINTO.

Liber quintus fere eiusdem aetatis est atque liber quartus, sed ab alio auctore compositus, in versibus pangendis minus accurato. Tamen

bic quoque in universum eadem leges valent, quas in antiquioribus oraculis invenimus. Itaque cum 531 versus complectatur hic liber, 23 tantum inveniuntur cum sola semiquinaria, et novem (v. 18. 117. 260. 291. 399. 402. 407. 474. 492) cum semiseptenaria, quorum nonnulli vero gravem corruptelae suspicionem movent. Sine caesura sunt v. 407 et 157 qui plus uno mendo laborat. V. 110:

εἰδ’ οὐτως τέλος ἔσσεται ἀρθίτον ἀνθρώπουσιν

sed legendum est e Lactantio:

εἰδ’ οὐτως κοίσις ἔσται ὥπ’ ἀρθίτον ἀνθρώπουσιν

cf. Struve frgm. Sibyll. apud Lactant. p. 49. Porro v. 152 pro ἦ legendum est cum Alexandro ὅλη. V. 197:

ὦ Λιβύη πάγκλανστε, τίς σὰς ἐξηγήσεται ἄτας;

deleatur σὰς quod ab omnibus fere codicibus abest et legatur:

πάγκλανστον Λιβύης δὲ τίς ἐξηγήσεται ἄτας;

Vv. 292 et 293 mutili sunt in codicibus, sed legi potest v. 292

Ἄσιδι δὲ δυοφερῇ Λυδῶν τε γένει πολυχρόνισσιν

coll. III, 170: *Λυδῶν τε γένεις πολυχρόνισσιν.* Vv. 86. 270. 312. 444.

445 emendavit Alexander. V. 133 inter *Λαπίθας* et *δάπεδον* excidisse

potuit στρώσας. V. 418 delecto ἐν legatur πόλιας. Vv. 12 et 28 pro

ὅστις cum Alexandro scribatur ὅτις cf. II. Γ, 279. Η, 114. Φ, 107.

V. 93:

καὶ σὴν πᾶσαν δὲτε γαῖαν ἀνθρωπος καιότερος

quoniam penultima vocabuli γαῖαν nunquam puto in Sibyllinis corripitur, neque γῆν scribi potest, verborum ordo sic transponatur:

κανθρωπος σὴν πᾶσαν δὲτε γαῖαν καιότερος.

Vide quae de crasi §. 2 dixi, cuius cum hoc imprimis in libro frequentia sint exempla (καντὸν v. 62, καντεῖ v. 108. 131. κονέτη v. 175. 275. 510. καντὸν v. 202, καντὴ v. 444, κάσχημοσύνη v. 389, κεῖς v. 460. 502, προύβανε v. 541) etiam v. 258:

*Ἐβραιῶν δὲ ἀριστος, ὃς ἡέλιον ποτε στῆσει
sic emendari poterit*

Ἐβραιῶν ἀριστος, ὃς ἡέλιον τῷ ἔστησε.

V. 267:

καὶ γλώσσαις ἀγίαισιν ἐπιστήσονται τράπεζαν

1. ἀγίαισι τράπεζαι ἐπιστήσονται. V. 289:

Αἱ αἱ, Σάρδεις· αἱ αἱ, καὶ πολυήρατε Τράλλις·

leg. *Αἱαὶ Σάρδεις, αἱαὶ καὶ σὺ πολυήρατε Τράλλις.* Superest v. 273 corruptus.

Breves syllabae producuntur in caesura semiternaria v. 178. 179. 193, in semiquinaria v. 276. 282. 316. 344, in semiseptenaria v. 432. 507. 525. In eadem sede ante liquidam v. 480. Contra v. 159 leg.:

καὶ φλέξει πόντον βαθὺν αὐτὸν καὶ Βαθυλῶνα.

V. 166 non μοιχεῖα sed μοιχεῖα scribi debebat. V. 355 ἐθνομάζοντας erratum est typothetae.

Legitimus est hiatus in prima thesi v. 56. 80. 102. 306. 333. 378. 391. 489. Verum v. 255 pro ἀλλὰ l. αὐτὰρ. Vv. 374. 444. 505 correxit Alexander. In secunda thesi: v. 26. 190. 192. 415. Ferri potest v. 279 ἡ Αἴγυπτος κατέδειχε ubi virgula praecessit et v. 369 ὡς δίποτε ἄλλος ἐποιει post quartum dactylum. Contra v. 344 inter αἰθέρας et οὐρανὸν lacuna est in codicibus et κατὰ, Alexandri supplementum, propter hiatum ferri non potest. Hiatus in thesi tertii spondei post καὶ exstat v. 84. 307. V. 62: λυτρὴ, ὥστε excusatur interpunctione et spiritu. Idem cadit in v. 219: κόψει, ὡς προτέθειται. Sed v. 109 recipiendum est φῶτας e Lactantio et v. 495 l. ἡδὲ pro ἦ.

Verborum delectum et elocutionem quod attinet, Homericā sunt: αἰνοπαθῆς, βαθυδίνης, δολόεις, θυμοφθόρος, μεριμῆσω, γαιετάω incolas habeo, ὀλετήρ, περιναιετάω, πολύκαρπος, πολυκοιφανή, τερπιτέραντος, χενσόθρονος, χρυσοπέδιλος, νόστιμον ἥμαρ, πόντια Ἡρη, θεός ἄρθρος, αἰθέρι γαῖαν, ἐπ' ὄκεανοι λαερτὶ v. 530, νεφέων ἐρεβενῶν v. 252. Il. X, 309, πάντα μὲν ἄσπαρτα καὶ ἀνήροτα v. 276. Od. v. 109. 123. Hesiodea: βαρύκτυπος v. 76, πανάραιστος v. 48. Hes. Opp. 291. Tragorum propria, imprimis Euripidis: ἄλλαντος, ἀθλεύω, βασκεύω, δάκος (v. 343 serpens. cf. Nicandri Ther. 335. Aesch. Ag. 798 equum Troianum sic vocat), θηλυγενής, θρέπτειρα, κελάδημα, κόπος, κύπρις libido, μητροκτόνος, νάματα, δένστομος, πάμφορος, πάμπλοντος, πάμπολις, πάμφορος, πολύθρηνος, πολύμοχθος, πυρίφλετος, πυρώ, τριτάλαια, χιονώδης. Ab Arato petitum est ἀνάστερος v. 531. Arat. 226. A Nicandro λαιράσσομαι v. 649, nam λαιράσσω pro λαιρέσσω exstat in Ther. 479. Ex Orphicis fluxerunt: πανέζοχος v. 49. Orph. Arg. 80 Man. II, 30 et ψυχοτρόφος v. 500 de quo in §. 5 dictum est, ex Anthologia denique θεότευκτος. Vocabula κοινὰ magno numero etiam in hoc libro exstant: διθάλασσος, δίκερως, ἔυπταλη pro ἔυπταλην, ἔνσαρκος, ἔντυπος (redit X, 148. XII, 226), θεατροκοπέω, θεόπτευστος, θεόχριστος, θυμός alicuius iram excito, καρκεύω, μεσόγαιον, μιρίτνοντ (cf. Lobeck. in Phryn. p. 665) διοθρεύω, διστράπινος, πολύκλαντος pro πολύκλαντος, πάμμοντος, παυπεληθεῖ, πανόδυρτος (v. 394. apud Tragicos nunc ubivis πάνδυρτος legitur), πλωτεύω, δαμηή, συρίξω v. 253 nam Atticum est συρίξομαι, σχοτύματα de quo Lobeckius dixit in Phryn. p. 499, τερφώ (Nicand. Alex. 534 all.) φωλεύω. Ex antiquioribus oraculis redeunt: ἀδούλωτος, ἀπλόω, πανεπίσκοπος, πολύολβος,

φαρμακίη. Vocabula nova sunt: ἄμυντος v. 129, ἀτασθάλιος pro ἀτάσθαλος v. 81, ἀνοικοδόμητος v. 409, βροντηδὸν v. 345, ἔχιδνοχαρῆς v. 169, ἐκθυσιάζω v. 355, θειογενῆς v. 261, κυπάσσιον v. 187, κερόχρυσος v. 355, κοσμομανῆς v. 362, λινόστολος v. 492, μηλοφάγος v. 11 (redit IX, 111. 305. X, 11. Nonn. Ev. Ioh. 16, 262), μεγαλόσθετος v. 63. 196. XII, 207 pro μεγαλοσθενῆς, μητρολέτης v. 386, δρειοβάτης pro δρειβάτης v. 43 (sic δρειομανῆς Orph. H. 30, 5. δρειονόμος Antip. Sidon. in Anth. Pal. VI, 14. ib. 240. Orph. Argon. 155. δρειοπλανῆς Tryphiod. 221. Nonn. Dionys. V, 408 all. δρειοχαρῆς Anthol. Planud. 256. Apud poetas Atticos unicum huius compositionis exstat exemplum, nempe δρειόπλαγκτος Arist. Thesm. 326), δύμόθεσμος v. 265, πολιμήτων v. 4. X, 4., πολυδείματος v. 95, περιπάτηπολον v. 210 (num forte legendum est περὶ τὸν πόλον?), πολυήλατη χαλκῷ v. 218 (de quo heteroclitio Lobeckius dixit in Paralipp. p. 180), πολύψυτος v. 126, πληγάς v. 222 (Ιαλχ, δρέπανον v. Hesych.), προχάρισμα v. 331, πρηηδὸν v. 399 (Nonn. Ev. Ioh. 4, 117), σταλαγέων v. 118 pro σταλάω, τηρήμων v. 400, τριάδελφοι v. 215 (ex Tzetze praeterea hoc vocabulum notatur in Lexicis, prosus barbare ad recentiorum Graecorum morem formatum), φιλοθρέμμων v. 395 et ψαμαθηδὸν v. 96. Lexicis addantur: ἀναιάζω (v. Alexandri notam ad V, 156. reedit v. 313 et IX, 183), αἰγονερέτης v. 207, αἰσχημοσύνη v. 389, δίκυμος v. 32. X, 84., δολότης v. 362, κοσμοβαρῆς v. 462, πεντηκοντάριθμος v. 41, πολεμοπόλονος v. 253 (sed quid hoc est πολ. ἵχος? Fortasse legendum est πολεμόβολονος, quod in Batrachom. 4. 267. Orph. H. 13, 6. 31, 2. 64, 4. Maneth. VI, 67 exstat.), στενόβονλος v. 242. Sed ἐνθεότιμος v. 268 vox nihili est, et recte Struvius in Thes. Paris. s. v., εὐχαῖσιν θεοτίμοις legendum esse monuit. De βαρβαρόφρων et γαμουλοπίη iam in superioribus §§ dictum est. Itaque si singula examinantur, notandus est v. 77:

ἀντιθέοντος δὲ λιθονος καὶ κνώδαλα θρησκεύοντες.
 ἀντὶ Θεοῦ δὲ emendavit Opsopoeus, sed ferri potest ἀντιθεος h. e. res, quae ἀντὶ Θεοῦ est, quae dei in locum successit. Talia adiectiva Aeschylus frequentavit: ἀντιδούλος qui pro servo est Choeph. 133. Frg. 186; dolorem vocavit ἀντιχειρῶν, qui pro incitamento est, Eum. 131. 444; μνήμην ἀντίμισθον, quae pro mercede est Suppl. 267; ἀντιτοιος sicut ἀντίτιμος quod pro remuneratione est Eum. 258. Pers. 468; ἀντιφερονος pro dote Ag. 394; apud Lucianum Gall. 9 exstat: ἀντιδευτονος conviva, qui alias in locum successit; ἀντιψυχος apud eundem Lexiph. 10 est id, quod pro vita datum est; Nonnus lapidem qui pro porta inservit ἀντιθύρετον vocavit, denique in veteribus glossariis vigilis vicarius ἀντιφρονος vocatur; proxime accedunt ea voca-

bula quae magistratus Romanos denotant, velut ἀνθύπατος, ἀντιστρά-
τηγος, ἀντιταμίας et ἀντικοσμήτης in Boeckhii C. I. 284.

V. 111 notanda est structura ἐρεθίζειν τινά τι incitare aliquem
ad aliquid. V. 119 βοτρυδὸν (cf. Il. B., 89) nihil aliud significare
potest quam prorsus penitus: itaque non absonta videtur Alexandri
emendatio βαθύρηδόν, funditus. V. 134 notandum est βαθύρους pro
βαθύδόους. V. 136:

Ἡριδανὸς φάσαντο Θηρῶν μορφάς ποτε γεννᾶν

h. e. Eridanus, quem dicunt aliquando animalia esse genitum, sed
recte animadvertisit Alexander, hunc versum e corrupta prioris lectione
manifesto repetitum esse. V. 195 pro μελανόχροες l. μελανόχροι ex
Od. τ, 245; nam dicendum erat μελανόχρωτες.

Interdum in hoc libro et breve producitur, velut in λινόστολος v.
492, ἀργεῖτως v. 503, Σικελίη v. 16 (cf. Nicand. Frg. Aetol. p. 24 dis-
sert. nostrae). Contra ne ea quidem desunt exempla quibus et longum cor-
ripitur, θλίβεται v. 86, καὶ χλίμα v. 399. Legerem χλίμα τε, nisi
Nonnus quoque hanc syllabam corripiisset, Dionys. III, 5. XXI, 208.
XXVI, 147. XXXII, 42. XLVII, 407, de quo Lobeckius monuit in Pa-
ralipp. p. 418. Denique v. 414 notandum est ἀνὴρ, penultima producta
in thesi, comparandum cum Homericō ἀνέρχημένῳ Il. Ι, 392. Apoll.
Rhod. I, 821, de quo cf. Wolfii praeft. nov. ed. Hom. p. LV.

§. 9.

DE ORACULORUM LIBRO SEXTO ET SEPTIMO.

De libro sexto et septimo, qui paucis comprehenduntur versibus,
paucia monenda sunt. Et caesurarum quidem ratio eadem est, quae supe-
riorum librorum. Libri septimi vv. 1 et 86 correxit Alexander. V. 54:

ἀλλ’ αἰεὶ τυπτάνοις καὶ κρότοισιν ἵχον ἔδωκαν
post eiusdem curas sic legendum esse censeo:

ἀλλ’ αἰεὶ τυπτάνοις κρότοισιν τὸ ἵχον ἔδωκαν.

V. 62:

Τῦρε, σὺ δὲ ἡλία λήψῃ μόνη· εὐσεβέων γὰρ
foede corruptus est et prorsus ἀμετρος. Alexandri emendatio ἡλίστα
λείψῃ parum metro profuit. Itaque coniicio:

Τῦρε, σὺ δὲ ἡλία λήψῃ· ἐνσεβέων γὰρ μούνην

De geminato σ in commissura vocabuli compositi cf. Orac. V, 246:
δυσσηχέος. Praeterea leguntur: ἐπισσείω Il. Ι, 167. O, 230. ἐπι-
σσείω sexcenties apud Homerum, et Theodorid. in Anth. Pal. VII, 439.
Cyneget. IV, 136. κατασσεύομαι apud Nonnum. μετασσεύομαι apud
poetas epicos. περισσείω Il. T, 382. X, 315. περισσαίνω Od. z, 215.

π, 4. 10. Orph. Lith. 424. ἐπισσαιρίω Αpoll. Rhod. III, 973. ἐπισσαργον II. Α, 537. Y, 502 all. ἐπισσυντος Aesch. Ag. 861. 1121. Eum. 883. κατάσσυντος Nonn. Dionys. XXI, 329. Μεγαλοσσάκεα Apoll. Rhod. I, 1045. φερεσσακής Hes. Scut. 13. Nonn. Dionys. XIV, 28. XV, 66. XXXI, 250. XXXIV, 205. XLI, 391. Ev. Ioh. 18, 67 all. Christod. Ecphras. 163. πολισσοῦχος saepius apud Aeschylum. V. 90:

ἀμφαδόν· σὺ πάτερ, σὺ χορηγητὴρ, ἐπάκουον
codices non ἀμφαδόν σὺ sed οὐ et οὐ habent. Legendum itaque ἀμφαδόν οἶο. V. 112:

δλλυμένη φθέγξῃ λαμπρόν ποτε καὶ μαρμάρειον
ultima vox neque versui apta est, neque sententiae. μαρμάρον, quod Alexander dedit, parum placuit, Itaque coniicio σμαράγειον, quod vocabulum in Lexicis quidem non invenitur, sed recte ad aliorum analogiam a σμαραγέω formari potuit. Pessimus et prorsus elumbis est v. 96:

Σαρδὼ, νῦν σὺ βαρεῖα, μεταλλάξῃ ἐς τέφρην
leg. μεταλλαχθήσῃ ἐς τέφρην.

Producitur autem ultima syllaba vocabuli θεὸν in caesura semitemaria VII, 130: σὲ in semitemaria ante σ VII, 74. At VII, 9:

πλεύσει γῆ, πλεύσει δὲ ὅρη, πλεύσει δὲ καὶ αἰθήρε
leg. πλεύσουσιν ὅρη coll. I, 193. V. 50:

ἐπιρρομόλον τε φέρον γε ἀεὶ σημεῖον ἀνάγνης
retinenda erat Alexandri lectio, quae optimorum librorum est: τὸ φέροντος αἰεὶ h. e. vexillum quod semper signum imperii (l. σημεῖον ἀρχῆς) prae acie fertur. V. 67:

Τορδάνον ἐν ὑδάτεσσι, καὶ ἐπτατο πνεῦμα ἐπ' αὐτῷ
vitiosam clausulam πνεῦμα ἐπ' αὐτῷ primus in textum intulit Friedliebus; sed cum Alexandro retinenda erat codicum scriptura paullulum emendata πνεύματι πολλῷ, obscurior quidem, sed apta tamen ad numerum. Hiatus in secunda thesi ferri potest VII, 27: πνοὶ, οὐ et v. 78: λασιότριχα· αἰλλ. Verum VI, 28 post ἡνίκα recte δ' inserunt H M Q R V et VII, 16 corredit Alexander. Hiatus post καὶ semel invenitur VII, 121 in spondaica thesi tertii pedis, praecedente caesura et interpunctione.

De dictione libri sexti nihil notatu dignum est praeter formulam κίματα πεζέσσει, per fluctus pedes ibit v. 13, pro: ἐπὶ vel διὰ κιμάτων πεζέσσει, de qua Jacobs. dixit in Philostr. Imag. p. 252. At in libro septimo inveniuntur quedam sensu haud plane perspicua, velut v. 3, ubi de Rhodo insula vaticinatur Sibylla:

Ἐσση δὲ πρώτη πόλεων, πρώτη δ' ἀπολέσσῃ,
ἀνδρῶν μὲν χίρη, βιότου δέ γε πάμπαν ἀδενήσ.

„doch an Lebensbedarf ohne Mangel in allem“ ultima verba vertit Friedliebius: paulo rectius Castalio, nec iam mortali habitabilis ulli; nam ἀδευκής est acerbus, amarus, itaque interpretandum est, propter vitae conditionem incolis austera videberis. V. 45 ubi de incesto filiae cum patre sermo fit, mirum in modum dictum est:

Ὥνγάτηρ δ' ἐπὶ πατρὶ κλιθέσα
βάρβαρον ὑπνώσει τοῦτον νόμον.

V. 149:

ἄλλ' ἄμα πάντες

μάννην τὴν δροσερὴν λευκοῖς ὑπὸ ὄδοντι φέγονται

quod prosus ineptum est. Codices Pr B habent λευκοῖσιν ὑπ., l. λευ-
κοῖσιν. Praeterea v. 78 notandum est vocabulum ἀφνεῖον. ἀφνεῖον
correxit Alexander: legitima forma haec est, paraschematista illa, sed
puto retinenda. Mutatae enim substantivorum terminationis in ειον
exempla, quae ante Alexandri magni aetatem rara sunt numero, fre-
quentantur apud scriptores Alexandrinos, poetas imprimis. Cf. Lobeckii
Paralipp. p. 324. κρέτον pro κρέας dixit Euphorio. Unus Nicander
haec habet: βλαστεῖον, δένδρειον, δορπτίον, ἔχιειον, καρπεῖον,
κροσεῖον, κναθεῖον, νάπειον, πετάλειον, πορφεῖον, σμυρνεῖον,
σπερμεῖον, στρομβεῖον, καράδρειον, χέλειον all. Vocabula Homericā
rotavi in hoc libro φαθάμιγγες, καρτερόθυμος, ἀλδαῖνος. In An-
thologia redit ἀπαγγελτὴρ. Vocabula recentia, ne de iis dicam,
quae e prioribus iterantur oraculis, sunt δυσέρβατος, κρυμαλέος,
γωμῆτωρ (Man. VI, 357. Nonn. Dionys. XII, 20. XLVIII, 165.) σκύ-
βαλον. Vocabula nova: ἀγριηγὸς v. 79, διαγγελτὴρ v. 33 (sed οἱ δὲ
δὴ ἀγγελτῆρες restituit Struvius), δυσβασάνιστος v. 128, κερδαντὴρ
v. 136, πάμπυστα v. 138 (l. πάμπιστα?), πανάπνυτος v. 154, σε-
βασμοσύνη v. 73, κορηγητὴρ v. 90 (κορηγέτης habet Iamb. vit. Pythag.
186, usitatum est κορηγὸς). Denique notandum est φύλον, v. 41 et
λᾶδην v. 119 quod non semel redit in oraculis.

§. 10.

DE ORACULORUM LIBRO OCTAVO.

Libri octavi versus admodum boni sunt et accommodati ad regulas
antiquorum oraculorum. Itaque de caesuris non est, quod dicam. Se-
misseptenariam quinquies inveni, v. 32. 311. 480. 481. 487. Sine
caesura est v. 436, sed videtur corruptus esse. V. 385 transpositione
verborum sanandus est et propter Od. 1, 293 legendum videtur:

καίουσιν σάρκας τε καὶ δοτεα μιελόεγτα.

Praeterea v. 187:

πιστοπορθεῖς, ψευδέσσι λόγοις δύσφημα χέοντες
pro *πιστοπορθεῖς* puto legendum esse *πιστολέται*, quod Orac. II, 263
exstat. V. 196:

καὶ ὄπόταν παῖς ποθ' ἵερὸς δολόφονα πάντων
legendum est *τισθ'* e correctione Alexandri et *δολιόφονα*. V. 208
correxit Alexander. V. 440:

σῶ παιδὶ πρὸ κτίσεως πάσης στέρονοι πεφυκὼς
σύμβουλος,

praepositionem *πρὸ* a pio interpolatore profectam esse censeo. V. 451 sq.:

'Ηέλιος, μήνη, χορὸς ἀστρων, οὐραὶ τὸ ἥμαρ
εὐφρόνη, ὑπνος, ἔγερσις, πνεῦμα καὶ ὅρμη,

I. *οὐραὶ πάντα vel μακρὰ*, nam *ἥμαρ* cum *οὐραὶ* coniunctum ineptum est. Contra v. 452 post *εὐφρόνη* inserendum est *ἥμερα*, quod prioris vocabuli locum in codicibus F L R obtinuit. V. 488 I. *οὐποτε* pro *οὐδέποτε*. Molestus est creticus *σταργανωθὲν* pro dactylo positus v. 478, sed ferendus videtur quoniam aliter hoc vocabulum, quod sensus tamen flagitat, versui aptari non potuit.

Brevis syllaba producitur in caesura semiquinaria v. 44. 181 (quamquam vocabula *σποριμων πληθὺν* puto transponenda esse). 276. 425. 426. semiseptenaria v. 88, semiternaria v. 27. 87. 335. 431. At v. 175 corruptus est. V. 244:

σῆμα δέ τοι τότε πᾶσι βροτοῖς σφρηγὶς ἐπίσημος

I. *σῆμα δέ τοι σφρηγὶς, τότε πᾶσι βροτοῖς ἐπίσημος.*

V. 450 pro *χθών γε* I. *καὶ χθών.*

Hiatus in prima thesi ferri potest v. 39. 72. 375. 397. Accedit v. 188 ἀλλὰ ἀγαθῶς ubi interpunctio praecessit. Verum v. 205. I. δὲ *ἐπανάστασις* et v. 361 *οἰδα δὲ ἔγω* secundum A M et Herodotum I, 47 qui hunc versum in oraculo Delphico rettulit. In secunda thesi legitimus est hiatus v. 169. 194 et 436, non vero v. 434 *ἔοιξηματα [γέλιοιο]* quam ob causam hoc Friedliebii supplementum ferri non potest. Post *καὶ* in thesi tertii spondei hiatus invenitur v. 7. 98. 368. 405. 415. 416, quarti v. 54. 91. 311. 339. 415. 416. Sed v. 462:

δέξαι ἀχράντοισι θεὸν σοῖς, παρθένε, κόλποις

I. *ἀχράντοισι θεὸν σοῖς κόλποις, παρθένε, δέξαι.*

Oraculorum compages, qualis hodie libro octavo circumfertur, secundum Friedliebium prolegg. p. LIX sq. exeunte saeculo altero, a nescio quo viro Christiano, in unum redacta est. Is autem contra reliquorum Sibyllistarum morem, in elocutione ab Homero, Hesiodo et poetis tragicis parum profecit, immo quam plurima vocabula e scriptoribus *κοινοῖς* et ecclesiasticis, vel recentioribus poetis suum in usum convertit: multa vocabula aut ipse nova formavit, aut e fontibus obscuris derivavit,

qui hodie explorari non possunt. Nam Homerica sunt: βαρβαρόφωνος, τηλέθαος, ὑπέροπλος, ὑποτρομέω, ὑψίκομος, τεκδῶν εῖδωλα καμόντων, ὅστεα μιελόεντα, πολέμου καὶ δημοτῆτος v. 193, in eadem versus sede II. E., 348 all. πλατύνωτος v. 21 e Batrachomyomachia petitum est v. 267. Θεὸν ὑψιμέδοντα v. 355 ex Hes. Theog. v. 529. Tragicos in memoriam vocant: ἀγαίμακτος, ἀτμὸς, γεννήτωρ, κέλευσμα, μεγάλανχος, μητροκτόνος, πολυνθρέμων Aesch. Pers. v. 33, σπαχανόω, φλογμὸς, χλιδανός. In Anthologia redeunt ἔγκρυφιος, κιντίρων, πολυποίκιλος, πολυτερπτῆς. De ταυρόθυτος v. 493 d. Orph. Arg. v. 612. ἄκριτα φῦλα v. 140 habet Oppian. Hal. I. 80.

Secundo loco procedant: ἀκροστίχιον pro ἀκροστιχίᾳ vel ἀκρόστιχον, ἀμάραντος, αὐτοκέραστος, ἀφιλοξενίη, γυγάντειος, δυσανάσχετος v. 175. IX, 240, ἔκπτυσμα, ἔπτοτε v. Lobeck. in Phryn. p. 46, ζωογένειο, καιήματα ἔχω v. 48 e Novo Testamento pro κανχάομαι, καινοφανῆς, κλάσμα, κλειδοφύλαξ, κολαφίζω, τὰ κοσμικὰ, λεγεών, ματαιοφροσύνη, μηλοσφαγία, πετιάχρονος, πλατυπόδηρυνδος, πρόσκομμα, φάτισμα v. Phryn. p. 185 et Lobeck. ad h. l., σαρκώ, σέβασμα, ταπεινοφρονέω, χοινός. Nova vocabula notavi: ἀγγέλτρια v. 117, ἀκτινόεις v. 191, ἀνάσταμα v. 268 sed corruptum videtur, ἀπιστόφιλοι v. 186 pro quo in superioribus oraculis ἀπιστόκοροι dictum est, βαρυτυπῆς pro βαρύκτυπος v. 433, βουτελάτης v. 480 sed lege βουτελάτης e Nic. Alex. 39. Apoll. Rhod. IV, 1342. Cyneg. I, 533, δούτημα v. 433, ἐξεδαρίζω v. 39, ἐχθραίνω v. 26 (invisum reddo, ich verfeinde. Suid: ἐχθραίνει, δοτικῇ ἐχθρὸν ποιεῖ, Tzetz. Chil. III, 518), ζωαρχῆς v. 444. (Nonn. Dionys. XXV, 178. Ev. Ioh. 12, 127. 15, 91. 17, 60. Procl. II. 1, 2), θεόκλητος v. 479 (Nonn. Dionys. V, 93. Ev. Ioh. 1, 75. 9, 117. 16, 3. 18, 98), θεοπειθῆς v. 478 (Nonn. Ev. Ioh. 3, 116. 5, 40. 8, 128), λυθροχαρῆς v. 494 μεγαλανζενίη v. 76 nisi cum Struvio legendum est μεγαλανχῆς, πολιόρκανος v. 52 lectio propter metrum suspecta, πολέπνοια v. 180 h. e. ἀνέμοιο θύελλα, προοδηγὸς v. 24 (sed exstat iam Maccab. II, 12, 36 v. Jacobs. ad Anthol. Palat. III, p. 198), πυροφεγγῆς pro πυριφεγγῆς v. 435 (composita in πυρο pro πυρι recentiorum sunt: etenim ante Theophrasti aetatem apud scriptores Atticos duo tantum inveniuntur, si recte memini, πυροειδῆς apud Plat. Legg. X, 892. C, πυρώδης legitur in Critia p. 116. C et Arist. Avv. 1742, et πυροφέγγης Arist. Acharn. 899, pro quo πυρόφεγγῆς ex Cratina citatur apud Photium et Pollucem: reliqua semper in i: πυριμενέτης, πυριγενῆς, πυριδαπτος, πυριήκης Od. i, 387, πυρίκαντος II. N, 564, πυριμαχος, πυρίτνοος, πυριστακτος, πυριφατος, πυριφλεκτος all.), πυραννόω v. 189, ὑψαύχενος pro ὑψαύχην v. 37, φρενόβλαβος pro

φρενοβλαβής v. 115. Lexicis addantur duo, ἀητοφόρος v. 78 et παγγενέτης v. 501 (παγγενέτης habent Orph. H. 19, 5. 72, 2. Nonn. Ev. Ioh. 1, 106 all. Procl. H. 1, 34). Praeterea v. 52 notanda est formula ἔχων πέλας οὔνομα πόντου, nomen gerens vicini maris, de Hadriano dictum imperatore, et ὡρίω activum v. 240, de quo Suidas rettulit. De prosodia moneo, productum esso τέχη v. 202 cf. III, 634 et πτελή v. 303, sed l. πτελεῖν, nam in aoristo huius verbi, excepto imperativo πτελεῖ, semper corripitur penultima.

§. 11.

DE POSTERIORIBUS ORACULORUM LIBRIS.

Iam vero inde a nono libro ad eam oraculorum partem pervenimus quam omnium novissimam esse certo appareat et quae propter aridum compositionis tenorem et frigidam elocutionem antiquiore quoque Sibyllista prorsus indigna est. Cf. Bernhardy. Hist. litter. Graec. II. p. 300. Vellem occulta mansisset haec oracula in bibliothecarum squalore, quae bilem et iram legentium movent, quoniam adeo corrupta sunt, ut fere tertius quisque versus claudus et ἄμερχος sit. Quos si quis omnibus vitiis emendare et purgare velit, codicis scriptura fere tota relecta, summa coniectandi audacia immutare et tentare paene omnia debet. Hoc autem et taedii plenum est et prorsus inutile, in tali praesertim argumento. Verumtamen magna vitiorum pars, quoniam leviore aliqua medela adhibita facilissime sanari poterant, editorum negligentiae imputanda est. Et ne cui hoc temere a me dictum videatur, eiusmodi emendationum aliquot exempla proponere liceat. Itaque v. 5 post ἄπερ videtur ἔστιν addendum esse. V. 31 deleatur δέ, praesertim cum codices lacunam inter v. 30 et 31 indicent. V. 32. 57. 121 l. πάλι. V. 33:

Ἄλι αἰ σὸν, Μέμφι, αἰ αἰ σὸν, μεγάλη βασιλεία

l. *Αἰαῖ σὸν, Μέμφις, αἰαῖ μεγάλη βασιλεία*

V. 35:

ἴξολέσειε λαόν σου πολὺν Ἐρυθραῖα θάλασσα
in promtu est verborum transpositio haec:

σοῦ πολὺν ἴξολέσειε λαὸν Ἐρυθραῖα θάλασσα.

V. 42 deleatur δέ. V. 48 l. *Υἱονοῖο* (fortasse *Υἱωνοῖο* coll. v. 56) νίδε. V. 55:

καὶ πᾶσι παμφύλοισιν, ἵδ' ἄλλοις πᾶσι βροτοῖς

l. *πᾶσι τε Παμφύλοισιν, ἵδ' ἄλλοις πᾶσι βροτοῖσι.*

V. 62 post πολύολβος inserendum videtur ἄναξ coll. v. 69. V. 67 καὶ ὑπὸ coalescant per crasin in χύπῳ, quae forma aliquoties apud Euripidem invenitur. Cf. Iph. Aul. 1118. Ion. 1270. Cycl. 208 coll.

Androm. 736, et certe in oraculis Sibyllinis ferenda est. Etenim in recentioribus quoque oraculis crasis exempla admodum frequentia sunt: πάγω VIII, 409. κακπτραχθήση ib. 128. καξεδαιφισθήση v. 39, και-τὸς VII, 157, κελ VIII, 33, κελς v. 67, κούδε v. 27, κούκ v. 344, κούκετι v. 326, 342, κούτε v. 84, τούνομα v. 331. IX, 18. 141, χῶς VIII, 383. 388. V. 70 lege ἐπ' ἀντολῆσι. V. 72:

ἄλλ' ὅταν εἰκοστὸν ἔτος καὶ δέκατον βασιλεύσῃ
legi potest:

ἄλλ' ὅταν εἰκοστὸν δέκατόν τ' ἔτος ἡμβασιλεύσῃ.

V. 74 adde τ' post ἐλευθέρουν et v. 75 δ' post μονάδας. V. 86 I. τὰ ἄπαντα. V. 92 I. σημία. V. 94 I. ἐπὶ τέρμα χρόνοιο προσελ-θὼν. V. 95 I. δὴ. V. 98 I. τούτων δὲ. V. 101 adde δὲ post μοίρας et v. 102 τ' post μονάδας. V. 104 I. Ἀρη. V. 96:

ὅσσαι δὲ φήται, ὅσσαι πόλεις, ὅσσαι δὲ νῆσοι

I. φήται ὅσσαι, ὅσσαι τε πόλεις, ὅσσαι δέ τε νῆσοι
nam in codice est φήταιος δὲ in initio versus. V. 106:

αἱ αἱ σοι, Πέρσις γῆ, ὅσσα ἐκχύματα δέξῃ

I. αἱαῖ σοι, Πέρσις γαῖ, πόσον ἐκχυμα δέξῃ
coll. III, 320. V. 117 I. ἔσται ἐπανάστασις ἀνδρῶν coll. v. 121.
Cum post versum 119 excidisse quaedam veri dissimile non sit, fortasse
v. 120 legendum est ἀνδρὸς ἐπὶ πληγὴν, nam σ' abest a codice. V.
130 I. βασιλεὺς κλυτὸς αἰχμητάων. V. 138

αἱ αἱ, ἐν νυκτὶ μᾶς πόσους ὑποδέξεται ἄδης

I. αἱαῖ ἦ ἐν νυκτὶ coll. I, 186. III, 404. V. 141 I. σχήσει. V. 142
I. ἐπὶ νόσου στοιχήσει. V. 143:

δὴ τότε καὶ πεσεῖται δολίης ἐν χειρὶ γυναικός

I. δὴ τότε καὶ δολίης δὲ πεσεῖτ' ἐν χειρὶ γυναικός
nam eiusmodi elisiones in Sibyllinis non rarae sunt. V. 146 I. με-
γάλῳ πυρὶ. V. 155 I. καὶ τότ' ἀναστίσει. V. 156 nonnulla exci-
disse videntur, coll. v. 72. V. 159 correxit Friedlieb in notis. V.
164 pro σοφώτατ' I. σοφώτατον. V. 172 I. τελειωθῆ ἄπερ εἴπον.
V. 180 Friedliebii conjectura neque versui apta est neque a sensu com-
mendatur. V. 183 I. ἀναιτᾶσαι pro ἀνοιμῶξαι. V. 189.

τὸ δ' οὔγομα τοῦτο μεθέξει

δεκάκις πεντήκοντα ἀριθμῶν στοιχεῖ ἐν ᾖ δῆλοι

I. πεντήκοντ' ἀριθμὸν (sic Codex) δεκάκις δῆλον στοιχείων. V. 195

I. παῖς. V. 196 I. ἀρχομένοιο· γένος δὲ. V. 197 I. ἀληθέα. V. 189:

πολλῶν δ' αὐτὸν μερόπων ἀνδρῶν πόλεις ἔξαλαπάξει

I. πολλῶν δ' αὐτὸν μερόπων ἀνδρῶν πόλιας τ' ἀλαπάξει
coll. XII, 292 οἵοις δ' ἀλαπάξει, nam in reliquis sane Sibyllinorum
libris semper ἔξαλαπάξει in hac versus sede legitur. Cf. I, 388. III,

174. 179. 302. IV. 505. V. 102, 107. 173. 346. 413. X. 195. 247.
255. XII. 147. V. 208 l. ἀριθμοῦ. V. 218 l. πᾶσι τε. V. 219 l.
Ἀγυπτος δ' ὄπόταν. V. 225 l. εἰν δὲ λγοῖς ἔτεσιν. V. 230 l. λα-
σονται. V. 233 l. Μασηδονίοιο. V. 238 et 241 l. μελάμβαλος.

Sed haec sufficient ad depravatam codicis conditionem et nimiam editorum negligentiam probandam. Ab ipso autem horum carminum auctore versus tolerabiles saltem compositos olim fuisse, persuassimum est, cum in iis versibus, quos bona fortuna integros servavit, in admittendo hiatu et brevium syllabarum productione, easdem leges observasse mihi videar, de quibus in reliqua oraculorum 'parte satis superque exposui. Sed de his hactenus. Etenim movisse quaestiones et indicasse difficultates nunc quidem satagimus, quas aliorum ingenia facilius et accuratius expediant. Nam:

ἀρχή τοι ἡμισυ παντός.

Ceterum censeo non improbatum iri lectoribus, si quae in libello nostro oraculorum emendationes hic illic dispersae leguntur, iam in fine dissertationis ipsorum oculis continuo subiiciantur elencho. Legatur itaque:

	pag.
Frg. I. v. 37: αὐτὸς στήσεται μερόπων μορφὴν τε τύπον τε	16
Frg. II. v. 23: φρενῶν αἰσθησιν ἀφαιρεῖ,	10
v. 31: ἀ δὴ καρκιστὸν ἀγορεύειν	7
Lib. I. v. 11: οὐδανὸν ἴψωσε,	22
v. 18: δύσι νῦν καθοδοῦται [ἐν αὐταῖς].	—
v. 21: κύανος δὲ ὑπατερέλεστο.	25
v. 37: χώς Θῆσος δὲ βίνεσκον,	22
v. 38: Καὶ μετέπειτα Θεὸς ἀγορεύσας τοῖσιν ἐφετμάδι,	—
v. 50: καβαλεῖ ἔξω	25
v. 56: ἀθάνατος θεὸς αὐτὸς	5
v. 57: πληθύνεοδ' αἵξεσθε καὶ λογάζεοδ' ἐπὶ γαῖς	23
v. 82: γαῖη δέ μιν ἀμφερεζάλυψε.	25
v. 85: καὶ εἰν αἴδαο μολόντες	20
v. 97: μεμηλότε τεχνώσοτο,	23
v. 99: ταντῆς, ὅππι φρεσσίν	—
v. 103: εἰς γέεναν	—
v. 139: κέχυται περὶ σῶμα	25
v. 170: πούτη, ἀλλὰ δοίω βιότῳ πεφυλαγμένος ἥσιν.	21
v. 187: αὐτάρδονος τε πόλεις	23
v. 207: τετραπόδων τά τε φῦλα, καὶ ἐρπετὰ καὶ πε- τερηνά.	—
v. 233: περιξεστοῦ ἀπὸ τοίχου κυπτείροις ἀρμοῖσι κατ' ἀντλον ἀρμοσθέντος.	21

	pag.
v. 239: διελῶν τότε,	23
v. 248: αὐθὶς ἵγα γνόη ἐλ ἐπαύσατο	—
v. 278: ἄμα πάντα [μετ' αὐτῶν]	22
v. 309: ἐπὶ πᾶσιν ἐπέσται	21
Lib. II. v. 13: Μενθεροποιξία δ' ἔσται	19
v. 21: τὸ ἀπερεσίων ἀνθρώπων	25
v. 64: τὰ δίκαιοι ἀγορεύειν	23
v. 73: μῷ συκοφάντει, μήτε φύνει μὴ ἀσενοκοίτει.	—
v. 95: μῷ πλειν ἄμετου	—
v. 146: μῇ μιμοῦ κακοτήτα	26
v. 189: δεῖξειν ἀπολλυμένου βιβλοιο.	25
v. 208: ἐπ' ἀέρος	23
v. 215: Ραφαήλ τὸ Οὐραῖλ τε,	—
v. 224: νεύρεσι νεῦρά τε, καὶ τε φλέβεσσιν ἀπάσις αἷμα, δέρματι δ' ἐν χθόναι ποὶν θειραι λειαῦθι φύσανσιν.	24
v. 229: πυλῶν ἀχαλκεύτον ἀΐδαι	25
v. 233: καὶ δους εἰλε κατακλυσμὸς	24
v. 249: Αιβασαοῦμ, Τιονᾶς τε καὶ οὓς ἔκτειναν Ἐθραῖοι.	—
v. 258: οἰκοφθόροι αἴνοι,	—
v. 265: διήκονοι εἰσορθώσιν,	19
v. 270: οἱ τόκον ἐκ τοκετῶν συναθροῖσοντες κατὰ οἴκους,	24
v. 275: κάλλιπον οὐ τίσατες	—
v. 326: Νέζ ἥλθεν, οὐκ αὔριονέσται,	—
v. 345: εἰδυῖα· Σὺ δέ τε σωτερ	25
Lib. III. v. 3: ἐνδοθεν ἦτορ	9
v. 37: ψευδῶν, διγλώσσων ἀνθρώπων ἢ κακοηθῶν	3
v. 47: εἰς ἐν δὲ θέντονσι, τότε ἀν βασιλεῖα μέγιστα	4
v. 70: οὐποδ' ὅλως Θεοῦ εἰσήκουσαν.	5
v. 72: καὶ δύναμις φλογεσσα	16
v. 83: πεσσεῖται πολύμορφος	—
v. 123: Αημῆτηρ, Ἐστέη ἐνπλόκαμός τε Λιώνη,	3
v. 127: κάκιναν βασιλῆα	10
v. 128: οὐνεκά τοι πρόσβιστος ἔην τε καὶ	4
v. 132: Όπλότε κεν δέ Ρέη τίκτη,	16
v. 134: αὐταρ θήλει ζῶστετ εἴων παρὰ μητρὶ τρέ- φεσθαι.	4
v. 183: πτῶμ' ὅταν ἀρξινται	7
v. 213: Άρδασιν εἰσεβέσιν θ'	—
v. 218: Ἐστι πόλις Λοσίς τε	4
v. 227: τὰ προμαντεῖ ἀστρολογοῦσιν,	9
v. 260: ἡὲ λαθῶν θητοὺς,	8
v. 265: οὐδὲ φυγοῦσται	16
v. 295: ἔπινσε τὸν ἐνθεογονον,	9
v. 302: ἀθάνατος θ', διτι θεοῦ ναὸν μέγαν ἔξαλάπαξεν.	5
v. 316: φομφαῖαι γὰρ σοῦ διελεύσονται διὰ μέσσον,	4

	pag.
v. 327: ἐλεύσονται ἵς ὄλεθρον,	7
v. 331: τοὺς μὲν ὅποι πτολέμουν	—
v. 336: καὶ φθορὰν ἡγεμόνων	5
v. 342: ἐν Λοΐδι [γῆ] μὲν Τασσός,	7
v. 361: ὁφει δ', οὐ δὲ γαῖης πάλιν	8
v. 403: ἀέραν	5
v. 404: αὐτόπορεμνον ἀστον	—
v. 405: ἐν πόλει Ἀρτάνθρον σεισθθόντος	—
v. 466: ποντυθρυλλητον δέ τ' ἀναδέα	7
v. 474: Θοῆκες δ' Ἀκροβέζαντος	4
v. 487: καὶ Σικυὼν χάλκηος	5
v. 510: Ἑλλάδ' ἐπεσυμένως πορθεῦντ',	—
v. 511: γαῖη ἐν ἀλλοτρή δώσεις [κακὸν]	—
v. 512: Αἴαι οὐ Μαγνή, ἄμι Γόγη, καὶ πᾶσιν ἐφεῖται,	7
v. 529: πᾶσαν ὕβριν δεινήν πάσχοντας	5
v. 536: οἵσονται δ' ἔχθροίσι	7
v. 537: Λούλειος δ' ἦρ ἐπει	5
v. 551: Χίλια δ' ἔστιν ἑτη	7
v. 571: ὅσσα Θεός γε μόνος βούλεύεται οὐκ ἀτέλεντα	5
v. 625: ὅλλα λιπῶν πλοῦτον	11
v. 674: λάμποντας ἵς μέσσον ἀνθρώπων.	8
v. 758: Ἀθάνατός θ' οὐα	7
v. 782: Έσσεται δέ γε πλοῦτος	6
Lib. IV. v. 15: καὶ ἀνάνω στόρα	27
v. 17: αὐτῷδε ἔλατην.	—
v. 55: ἥρ' οὐν ταῦτ' ἔσσεται ἔργα	—
v. 71: βαρεῖαν ἱδ' Λοΐδι	—
v. 100: ὅλισθαίνοντι	—
v. 105: πέρος ἰρείψει.	—
v. 119: οἴλα τ' ἦρ ἀστήρ,	—
v. 126: πολλοὺς δόρει	—
v. 138: ὁ μέγας φυγὴς ἔγχος ἀειῶν,	—
v. 146: πολυπτέαν	—
v. 167: πικρὰν ίλασκεσθε. Θεός δώσει μετάνοιαν,	—
v. 171: ἀκούεις δέξασθε,	—
v. 176: καὶ πᾶσις δὲ πόλεις ποταμοὶς ἄμι καὶ τε θάλασσαν	—
v. 179: ὅσπειο ἀνῆψεν	—
v. 185: στιγμὴ δέ τε γέννα	—
Lib. V. v. 12: πρώτιστος, ὅτις	28
v. 28: πεντήκοντα δ' ὅτις	—
v. 93: κανθρωπος σὴν πᾶσαν ὀλεῖ γαῖαν κακότεχνος	—
v. 109: καὶ φτάτας ἀφίστοντες.	29
v. 110: εἰρ' οὐτις κρίσις ἔσται ἐπ' ἀφθίτον ἀνθρώποισιν.	28
v. 119: βαθρηδὸν ὀλεῖται,	31
v. 133: καὶ Λαπίθας [στρώσας] δάπεδον	28
v. 152: τούτον γάρ προσανέντος ὅλη	—
v. 159: πόντον βαθὺν αὐτὸν, καὶ Βαθελῶνα	29

v.	166: μοιχεία	pag. 29
v.	195: μελανόχροοι Τίρδοι.	31
v.	197: Παγκλαιέστον Λιθύης δὲ τις ἐξηγήσεται ἄτας;	28
v.	252: πολεμόβλονον ἵχον	30
v.	255: αὐταρ ἐπιστῆσει	29
v.	258: Ἐβραῖων ὑριστος, ὃς ἡλιόν τ' ἔστησε.	28
v.	267: τράπεζαν ἐπιστήσουνται,	—
v.	289: Άλιτ Σάρδις, αἰαὶ καὶ οὐ πολυκρατέ Τράλλις	—
v.	292: Άσιδη δὲ δυοφερῇ, Λυδῶν τε γένει πολυχρύσων	—
v.	344: Ἔσται δὲ αἰθέρος οὐρανὸν	29
v.	355: ἐκθνοιαζοντας	—
v.	382: Κούκειτις τις ἔπειταν πολεμίζεται	6
v.	418: εἶλεν πόλιας πυρὶ	28
v.	495: ἥδ' ὀστρακίνοισι	29
Lib. VI. v.	28: ἡγίκα δὲ ἀστραφῇ	32
Lib. VII. v.	9: Πλεύσει γῆ, πλεύσουσιν δρη	—
v.	33: οἱ δὲ δὴ αγγελτῆρες	33
v.	50: ἐκπρομόλον τὸ φέροντος αἰεὶ σημήνιον ἀρχῆς	32
v.	54: ἀλλ' αἰεὶ τυπάνοισι κρότοισιν τὸ ἵχον ἔδωκαν	31
v.	62: Τέρε, σὺ δὲ ἡλιθα λήψῃ· ἐνσεβέων γὰρ μούνη	—
v.	67: καὶ ἔπτατο πνεύματι πολλῷ,	32
v.	90: ἀμφαδόν· οὗτο	—
v.	96: μεταλλαζθῆσῃ ἐς τέφρην	—
v.	112: ποτε καὶ [σμαράγγειον]	—
v.	149: λευκῶσιν ὄδοσιν φάγονται	33
Lib. VIII. v.	76: μεγαλαιγής	35
v.	187: πιστούλεται	34
v.	196: καὶ δ. π. τίσθ' ἴερδος δολιόφρονα πάντων	—
v.	205: δὲ ἐπικατάστασις ἔσται	—
v.	244: σῆμα δέ τοι σφραγίς, τότε πᾶσι βροτοῖς ἐπί- σημος.	—
v.	303: καὶ πίνειν	36
v.	305: Ναοῦ τε σχισθῆ	21
v.	361: Ολδα δὲ ἔγω	34
v.	345: καίσοντιν σάρκας τε καὶ δάστεα μνελλεντα	33
v.	440: σῷ παιδὶ κιτίσεως	34
v.	450: καὶ χθὼν, καὶ χεῦμα	—
v.	451: οὐρεα [πάντα] εὐφρόνη, ἡμέρα, ἔπιος,	—
v.	462: ἀχράντουσι θεύν σοις κόλποις, παρθένε, δέξαι.	—
v.	480: βουνελάταις	35
v.	488: Οὔποτε	34
Lib. IX. v.	5: ἀπερ [ἐστίν]	36
v.	31: Άλλ' ὅπεραν δεκάπληγος	—
v.	33: αἰαὶ οὐ, Μέμφις, αἰαὶ μεγάλη βασιλεία	36
v.	35: οὐσ πολὺν ἐξολέσουε λαὸν Ἐρυθραῖα θάλασσα	—
v.	48: Υιωνοῦ νίδες	—
v.	55: πᾶσι τε Παμφυλίοισιν, ιδὲ ἄλλοις πᾶσι βρο- τοῖσι.	—

	παρ.
v. 62: πολύνολβος [ἄναξ]	36
v. 67: χέντρος γεγόνη	—
v. 70: ἐπ' ἀντολήσι	37
v. 72: ἀλλ' ὅταν εἰκοστὸν δέκατὸν τ' ἔτος λιμβασιλεύσῃ	—
v. 74: ἐλευθέριον τ'	—
v. 75: μονάδας δ'	—
v. 86: τὰ ἄπαντα	—
v. 92: σημέρια	—
v. 94: ἐπὶ τέρμα χρόνοιο προσελθῶν	—
v. 95: ἔσσονται δὴ τοῖς	—
v. 96: φῆτρων δῶσαι, δῶσσαι τε πόλεις, δῶσσαι δὲ τε νῆσοι.	—
v. 98: Εἰς ἔστων τούτων δὲ	—
v. 101: μοίρας δὲ	—
v. 102: μονάδας τ'	—
v. 104: σὺν Ἀρη.	—
v. 106: αἴαῖσι, Πέρσαις γαλῆ, πόσον ἔκχυμα δέξῃ	—
v. 117: ἔστω ἐπινάστασις ἀνδρῶν	—
v. 120: ἀνδρὸς ἐπὶ πλευρὴν	—
v. 130: βασιλεὺς κλυτὸς αλχυμητάων	—
v. 138: αἴαῖς ἦῇ ἐν νυκτὶ	—
v. 141: σχήσαι	—
v. 142: ἐπὶ νόστου στοιχήσαι	—
v. 143: δὴ τότε καὶ δολίης δὲ πεσεῖτ' ἐν χειρὶ γυναικός	—
v. 146: μεγάλιᾳ πνῷῃ	—
v. 155: καὶ τότ' ἀναστήσειε.	—
v. 164: σοφώτατον	—
v. 172: τελειωθῆ ἀπερ ἐπιον	—
v. 183: δου δεῖ σ' ἀνατάξαι	—
v. 189: πεντήκοντ' ἀριθμὸν δεκάνις δῆλον στοιχείων	—
v. 195: παῖς	—
v. 196: ἀρχομένου· γέρος δὲ	—
v. 197: ἀληθέα	—
v. 199: πολλῶν δ' αὐτὸν μερόπιων ἀνδρῶν πόλιας τ' ἀλα-	—
πάξει.	—
v. 208: ἀριθμοῖο	38
v. 218: πᾶσι τι	—
v. 219: Αἴγυπτος δ' ὅπόταν	—
v. 225: εἰν ὀλύγοις ἔτεσιν	—
v. 230: Ἐσσονται	—
v. 233: Μακηδονίοιο	—
v. 238. 241: μελάμψωλος	—

INDEX RERUM.

- Adiectiva composita cum πνεοι et πνεοσ p. 35.
ἀέραος, ἀέρναος p. 16.
caesurae in poetarum Alexandrinorum versibus p. 2. 3.
γελάσω p. 20.
ἔγριγροσθεν p. 21.
ἐκχελάω p. 20.
formae iterativa in εσκον p. 22.
Ἐνήξομαι p. 21.
litterae vocabulorum in medio perperam geminatae p. 7.
ν ἐριθνυστικὸν in versuum clausulis p. 6.
nomina composita cum ἀντι p. 30.
paraschematista in ειον p. 33.
σα in commissura vocabuli compositi p. 31.
synesis litterae ι p. 24.
vocabula Hesiodea in Sibyllinis p. 14. 17. 29. 35.
vocabula Homerica p. 13. 17. 26. 29. 35.
vocabula recentia et nova p. 11. 19. 26. 29. 35.
vocabula a Tragicis petita p. 15. 18. 29. 35.
-

Lipsiae typis I. B. Hirschfeldii.

